

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Inserati:
Enostop. petlitrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Upravnishtvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravnishkega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Širite, naročajte „Slovenca“!

Liberalnemu učiteljstvu.

Včeraj je v Ljubljani v »Narodnem domu« zborovalo »Deželno učiteljsko društvo«. Poročevalci so zopet tožili, da se učiteljstvu še vedno niso izboljšale plače. Pričakovati bi bilo, da bodo gospodje radi tega postali vsaj ob dvanajsti uri razsodni. Mesto tega smo doživeli nasprotno, nekaj, kar ne žali edinole verskega čustvovanja skoroda vsega prebivalstva dežele — tega smo navajeni — ampak celo najpreprostejši takt.

Vstal je neki možakar, učitelj Pesek iz Štajerske — in je dejal, da hoče po programu predavati o »izobrazbi«. Izobrazbo si on tako-le predstavlja:

»Jaz sem nepripravljen, kajti sem bolan. Vendar pa hočem izbrano znanstveno snov vsaj v glavnih potezah zarisati. Kaj je socializem? To je stremenje človeku zagotoviti življenje, ki je človeka dostojno. Toda na naš narod je prišla velika nesreča, nemško-klrikalna groza. Grajščak in duhovnik sta žrla po samostanih in se s purmani mastila, kmet pa je stradal. Vsled tega je nastal kmečki punt. To je bil socialni punt. Takrat je klerikalizem bil grajski, potem je postal »bürgerlich«, zdaj je pa kmečki. To pa ni odkritosrčno, klerikalizem obrača plašč proti vetru, kmetu se samo hlina, da bi si tako zagotovil trajno nikdarsito gospodstvo. Naš kmet živi dandanašnji slabši kot pes. Kaj moremo storiti proti temu? Naše orožje je izobrazba. Te izobrazbe je zmožen edinole učitelj. Zato ustanovimo »Narodno-socialno zvezo«. Klerikalci so mojstri organizacije. Imajo »Krščansko-socialno zvezo«, ki narod goljufa in slepi. Njen namen je ljudstvo poneumiti, da bo bralo samo klerikalne bukve in časopise. Proti K. S. Z. moramo učitelji ustanoviti »Narodno-socialno organizacijo«. Jaz sem obljubil pravila te zveze izdelati, pa sem jih doma pozabil. Pozivljam učitelje, da se zdaj energično lotijo dela in agitirajo med ljudstvom, da »Izobrazevalna društva« ne bodo pristopila »Krščansko-socialni zvezi«, temveč »Narodno-socialni«. Če ne bodo Slovence zagrnilni črni oblaki in velika nesreča bo nastala. To dokazuje katoliški shod na Dunaju. Tam so klerikalci, zmage pijani izdali svoje namene. Dr. Lueger je gospodar Dunaja, dr. Weisskirchner predsednik zbornice, Ebenhoch in Gessmann sta ministra in tudi Šusteršič bi rad minister ratal. Krščanski učitelji imajo na Nižjem Avstrijskem ljudstvo za seboj. Dunajsko ljudstvo je svobodomiseln učitelje vrglo čez prag. Da se to ne zgodi tudi pri nas, zato

moramo imeti ljudstvo za seboj. Gorje nam, če bi ljudstva ne pridobili na svojo stran. Zato snujmo hitro narodno-socialne odseke, da ne bomo osamljeni« — — —

Kaj naj na to poreče razsoden človek? To kvantanje je samonasebi zabavno. Mož, ki se obreguje ob dr. Weisskirchnerja, ki stoji visoko nad enodnevnimi političnimi boji in kateremu se celo najhujši svobodomiselnici poverili svoje zaupanje, da predseduje parlamentu, tak mož pač ali ni premislil, kar je govoril, ali pa ni zmožen premisliti. To je »Philosophie des Unbewussten«. Toda nekaj drugega je, kar mi nikakor ne bomo ravnodušno kvitirali. To je dvoje: da je »predavatelj« žel za svoja izvajanja aplavz navzočega učiteljstva in drugič, da hočejo ti ljudje naše ljudstvo »izobrazevati«. Prvo dejstvo je sicer še kolikortoliko umljivo, vsaj v naših razmerah. Če sedijo v taki družbi možje, ki so pravzaprav pošteni, kakor n. pr. Dimnik in Režek, je to dokaz, da je terorizem učiteljskih voditeljev tako silen in elementaren kakor kak natorni zakon, in take razmere se bodo izpremenile le, ako se korenito izpremene njihovi življenjski in družabni pogoji. Ti gospodje bodo morali posili v retorto, da se bodo doobra prekuhall. Gre se sedaj samo za to, da se postavi liberalno učiteljstvo pod kvaranteno. Na tem nič ne izpremeni dejstvo, da večina ne ve, kaj dela.

Govorimo odkrito. Učiteljstvo je res poklicano poleg drugih faktorjev ljudstvo izobrazevati. Dobro učiteljstvo je za narod pravi blagoslov. Elementi pa, ki hočejo s tem ljudstvo izobraziti, da mu vcepljajo sirovost, sovražstvo do duhovščine in ga hočejo ponižati pod nivo mile živine, so za ljudstvo res hujša nesreča kot vse nime. »Narodno-socialna organizacija« učiteljev je postranska stvar. Sami vedo, da je to slabo izošeno dete, že v kali od podedovanih očetnih grehov zamorjeno. Bój proti K. S. Z. je otroška križarska vojska. Tu bodo liberalni učitelji kmalu lahko zabeležili v kroniko svoje veleblaznosti svoj Sedan. Gre se tu samo za praktično stran — izboljšanje gmotnega položaja učiteljstva, ki ga liberalni »vzgojevalci« ljudstva hočejo doseči s takim hujskanjem. Bodi vam jasno povedano — škodljivcem ljudstva ne bomo postlali mehke postelje!

Naše ljudstvo ima zdaj hvaležno nalogo. Bój proti liberalnemu učiteljstvu se mora nesti v zadnjo pogorsko vas, v najmanjši upravni zastop. Ljudstvo bo, kakor na Nižjem Avstrijskem, tudi pri nas, vzelo v roke veliko metlo. Dobri učitelj bo ljudstvu najboljši prijatelj, ki bo užival njegovo največje spoštovanje, liberalne zagrzenie pa bomo pognali tiakaj, kjer je jok in škripanje z zobmi. To je odgovor nepristranske razsodnosti na strankarsko zaslepljenost. Tu laš v oulu, Georges Dandin! Sam hotel, sam poginil. Vzlic temu pa nas nič ne more omajati v trdni veri, da bodo boljši elementi med liberalnim učiteljstvom sami ob pravem času izprevideli, da tudi za pošteno svobodomiselnost ni pravo mesto ob praznem hujskanju.

AVSTRO-OGRSKA.

Deželnozbornske volitve.

Gališke stranke so iznenadene po razpisu deželnozbornskih volitev. Priprave za volitve morajo zato stranke zelo pospešiti. Sodiijo, da ostane še v večini konservativna poljska stranka, dasi ne ostane več tako močna, kakor prej. Stranki ostane 44 veleposestniških mandatov, v kuriji mest in trgovskih zbornic se zniža število njenih poslancev od 11 na 5, izmed 31, v kmečki kuriji, ki šteje 74 poslancev, jih dobi kakih 16 manj, kakor prej. Izmed 12 virilistov jih je 9 konservativnih. Stranka dobi v najslabšem slučaju 82 med 161 poslanci gališkega deželnega zbora. Voditelji »Poljske ljudske stranke« sodijo, da pribore 27, demokrati pa 25 poslancev. Po viša se tudi najbrže število rusinskih poslancev.

»Zeit« glasilo nemškega bloka.

Dunajski list »Die Zeit« je kupil konsorcij, ki mu načeljujeta ministra Gessmann in Ebenhoch. List se preseli v prostore, kjer je izhajala »Deutsche Zeitung«. Nekaj urednikov so obdržali, večini so pa odpovedali. »Zeit« postane glasilo bloka, ki ga ustanove krščanski socialci in nemški nacionalci.

Češko-nemška sprava.

Načelnik nemško-narodne zveze dr. Chiari izjavlja glede na narodno spravo, da ni misliti na to, da se vsak avstrijski narod razvija kot samostojna narodno-politična celota. Reši se vprašanje tako, da se omeji narodno in kulturno življenje posameznih narodnosti na krog sorjakov. Narodno federalistično, državno centralistično se mora postopati. Poslovni jezik osrednjega vodstva mora biti nemščina, ki je edini svetovni prometni jezik v Avstriji. Nemški posredovalni jezik ni predprava Nemcev, marveč praktična potreba. Tudi napredek. Ni še dolgo, ko so zahtevali Nemci le trdovratno nemščino za državni jezik. — Herold je izdelal poleg spomenice o jezikovnem vprašanju tudi predlogo o češkem deželnem redu, ki ga ima že Beck v rokah.

Bojkot pruskega blaga v Galiciji.

Gališka liga za pospeševanje obrti ima v kratkem v Lvovu sejo o organizaciji sistematičnega bojkota pruskih trvdk. Sklepalo se bo o shodu zastopnikov narodnih, družabnih, kulturnih in stanovskih društev, zvez, zavodov, časopisja glede na enotno postopanje v bojkotu. Dodala se seznam iz Prusije uvažnega blaga in kako ga nadomestiti v Avstriji, na Francoskem, Angleškem, Švici, Belgiji itd. Stik z organizacijami odborikov na Dunaju, v Budimpešti, Pragi in po drugih krajih glede na bojkot. Agitacija v Galiciji po shodih. Vplivanje na šolsko mladino. Objavijo se tvrdke, ki so prekinile stik s Prusijo.

† Dr. Dunajewski umrl.

Bivši avstrijski finančni minister dr. Dunajewski je umrl dne 28. decembra po noči v Krakovu, kjer je bil tudi rojen leta 1822. Posvetil se je profesuri in je učil na vsučiliščih

v Požunu, Lvovu in Krakovu. Od leta 1873 do 1891 je bil državni poslanec. Grof Taafe ga je pozval v ministrstvo 26. junija 1880 za finančnega ministra in je opravljal to mesto do 2. februarja 1891. Njegova zasluga je, da je odpravil trajni primanjkljaj v avstrijskem proračunu, ki so ga uvedli nemški liberalci.

Povišanje častniških plač.

Vojni minister je doposlal glede na povišanje častniških plač predloge obema vladama. Vojni minister predloži januarja predlog delegacijam. Avstrijska delegacija mu gotovo pritrdi.

Björnson zopet proti Mažarom.

Slavni norveški pisatelj je zopet izjavil: Kar počno Mažžari z narodnostmi, je sramotno. Pišem daljšo študijo o narodnem vprašanju na Ogrskem, ki jo objavim v najkrajšem času. — Pečal se bo z rumunskim vprašanjem na Ogrskem.

Zborovanje hrvaške narodne stranke.

Bivši minister Tomašič je sklical 28. tega mes. na zborovanje v Zagrebu shod narodne, takozvane mažžaronske stranke. Shod je bil dobro obiskan. Shoda se niso udeležili Rauchovi in dr. Šumanovičevi somišljeniki. Zborovanju otvori dr. Tomašič, ki pravi, da je ob zadnjih volitvah podlegla stranka pritisku iz Budimpešte in pritisku od spodaj. Koalicija je zavzela njeno mesto. Ne očita ji, da je ravnala nepatriotično. Manjkalo ji je pa politične šole in znanja državnopravnih postav. Koalicija nas je povedla v popolno zmešnjava. Narodna stranka odločno obsoja vsak pozikus, da se uvede mažžarščina kot uradni jezik v skupne urade na Hrvaškem, kakor tudi vsako enostransko izpremembo pogodbe. To niso hrvaški kraljevini podeljene pravice, marveč je to zgodovinska posest, priznana v pogodbi. Narodna stranka ne stremi, da postane vladajoča, udeleži se pa volitev, ker hoče zbrati konservativne življe okoli sebe, da dobi pot iz sedanjega nevzdržljivega stanja. Ban Rakodczay je na to obrazvil svoj program. Naglaša, da stoji glede na železniško pragmatiko na stališču pogodbe, člena I. iz leta 1868. To postavo hoče popolnoma izvesti in varovati hrvaški jezik v postavnem okviru. Regnikolarne deputacije so poklicane, da odločujejo pri neenakem tolmačenju posameznih določil na Ogrskem in na Hrvaškem. Dokler ni odločeno vprašanje, je-li so nastavljeni ogrskih državnih železnice vladni organi, toliko časa morajo vsi uslužbenci na Hrvaškem in v Slavoniji občevati z občinstvom in s hrvaško-slavonskimi uradi hrvaško in se morajo nastavljeni le take osebe, ki so zmožne v pisavi in v besedi hrvaščine. Glede na notranje-uradni jezik mora sklepati regnikolarne deputacije. Da se zviša število hrvaških železničarjev, se sistemizira v Budimpešti 30 ustanov. Skupni uradi dobe samohrvaške napise. V ogrskem poljedelskem ministrstvu se ustanovi hrvaški oddelek. Višji urad z večjo ingerenco se nastavi pri hrvaškem oddelku v finančnem ministrstvu. Skup-

LISZEK.

Karlina.

Feliks Brendel ni vedel za to. Nobeden ni vedel. Posrečilo se je Karlini dve leti prikrivati pred celim svetom. Radi njega, samo radi svojega moža. Kakor huda vest, jo je mučila bojazen, da se ne bi njenemu veselemu, kot otrok tja v en dan živečemu umetniku porodila v duši slutnja o njeni mučni bolezni.

O, kako je ljubila svojega Feliksa! Ni ji glodala srce misel na bližajočo se težko smrt, ampak skrb za Feliksa, ki bo obupaval in se brezuspešno jezil na neizprosno usodo. Kadar je o tem premišljevala in čim bolj je premišljevala, je vstala v njeni duši otroško nemurna samozavest. Tako veliko bol bi mu napravila! Njemu, ki mu je bila ona edina sreča, kar ji je vsak dan znova dokazal, studene njegove fantazije, iz katerega je črpal moč za vstrajno delovanje.

Karlina se ni domislila, da je bila ravno ona, ki je morala biti darovana. Nikdar ni pomislila: Ko bi ostal Feliks v moji domovini, v zeleni Italiji, v solnčnem Neapolju, ko bi se oziral na moje nežno zdravje in me ne odpeljal v te mrzle, puste pokrajine, gotovo ne bi nikdar zbolela.

In ko bi se ji predrznil kdo reči: Ko ne bi bila prisiljena v to žalostno, bedno življenje, ko bi vzela moža, ki bi lahko skrbel zanjo, kot je njegova dolžnost — potem bi bila še danes srečna, vesela žena — ga bi jezno pogledala bolnica, prezgodaj darovana smrti in mu odgovorila: »Feliks je storil vse, noč in dan se je trudil zame; on je najboljši, najlepši in najhlabrejši človek — z nikomur ne bi bila tako srečna, kot sem z njim!«

Toda ni bilo nikogar, ki bi ji kaj očital. Nikdo ni vedel za njeno tajno skrb, kajti nikdo se ni brigal za zaljubljen par, ki je skozi dve leti sam zase živel prav gori v podstrešju, za njune naivne sanje o sreči in slavi; sama sta delala in stradala.

Ko sta dostikrat zrla prazen nič pred seboj, je sprva mislil Feliks potrkati ponižno na srca bogatih dobrotnikov in mecenov. S težkim srcem je to poskušil, kajti zanašal se je na svoj izreden talent, upiraval se mu je tudi njegov možki ponos. Takrat pa je nastopila Karlina z vso strastjo ljubeče žene proti takemu poniževanju samega sebe; pokazala je na krasne slike, ki so dičile stene, na umetne proizvode njegove bujne domišljije.

In na tak čuden način sta se potem vedno navduševala, njuni duši sta koprneli v blazenstvu in tihi sreči, telesi pa sta hirali.

Žalostna sta bila le, kadar je moral Feliks izpostaviti svoj umotvor za pregrešno nizko ceno v izložbi kje na Starem trgu ali ga v srečnejših slučajih prodati kakemu rodolju-

bu. Takrat je Karlina vsak dan pogledovala s solznimi, skoro jokajočimi očmi na prazne stene, kot da bi bila slika najmanj kak podedovani Rafael, od katerega se je morala v stiski ločiti.

Danes pa se je porodila v Feliksu ideja, silna, krasna kot še nikdar . . . Ko se je začel svitati dan, je nenadoma skočil iz postelje, oblekel se na pol, vzela čopič in se vstopil pred platno, ki je že par tednov mirno čakalo nanj.

»Jo že imam! Jo že imam! je vskliknil ves iz sebe.

»Vendar enkrat! — To bo veliko — to bo silno — to me bo proslavilo!«

In z izurjeno roko je potegoval z mrzlično hitrostjo po beli površini, brez prenehanja, neumorno, kot bi ga navdahnila neka višja, neznanja moč.

Nič ni zapazil, da mu je stopila za hrbet Karlina in popolnoma presenečena sledila vsaki potezi. On pa je kakor Bog, osrečen vsled nežne živahnosti svojega dela, zaklical:

»To bo življenje, carissima! V žamet in svilo te oblečem! Konec je najine bede!

Mirno, z bolnimi očmi, ga je gledala mlada žena. Križema je pritisnila roki na prsa, in mrtve ustnice, nekaj rdečec kot italijske črešnje, so šepetale tiho vročo molitev.

Ko preminem, potem — potem ne napravi nič več.«

In razgrnilo se je pred njeno dušo celo življenje, kakor dolga vrsta pisanih listov. Zdelo se ji je, da lista v albumu. Hitro je obrabila prve strani. Njena ljubezen se ne dotika več teh prvih, mladostni srečnih let. Potem pa je stopil prvič pred njo njeni ljubljeni soprog. In zatopila se je v sladke sanje, v brezmejno hrepenenje . . .

O, ona zlata doba! Oni srečni dnevi, ki so kakor bogato drevje, polno sočnatega sadja, razprostirali nad njo košate veje. Oni dnevi, ki so jo emamili s sladkim vonjem, kakor rožnate gredice! Oni lepi dnevi, ki so jo okrepečali, kakor mrzel studenec in jo navdušili, kot vino z Vezuva!

Kam — kam? —
Kaj ji je rekel zdravnik, ki ga je posetila skrivoma oni dan? Tam daleč v predmestju, v žalostnem, sivem poslopju, kamor hodijo samo revni ljudje? — Bila je celo tako previdna, da je povedala napačno ime, da na noben način ne bi zvedel Feliks o tem. — V navzočnosti mladih zdravnikov in dijakov je morala razkriti prsa in hrbet. V tej grozni uri je zvedela prvič, kako se občuti beda kot sramota, kot nekaj poniževalnega, kot nekaj, kar onečasti. — In hladni mož, z zlatim ščipalnikom in ledenimi rokami je govoril brezobzirno pred vsemi drugimi o njeni smrtnonevarni bolezni. Njegove zadnje besede so bile: »Nič več ne pomaga!« —

ni uradi s sedežem na Ogrskem, kakor najvišji računski dvor, dogbe primerno število hrvaških uradnikov. Zagrebška gozdna akademija postane enakovredna z ogrsko. Zgrade se železnice iz Ogulina čez Otočac na dalmatinsko mejo, iz Karlovca v Metliko in sekundarne proge iz Iloka v Mitrovico, iz Vukovara v Raco, iz Slanega kamna v Indijo. Skupna vlada uredi Savo, Dravo in Kulpo. Odpravijo se mitnice v nekdanji vojaški grani. Hrvaška postane glede na tarifno politiko enakovredna z Ogrsko. Primerno se upošteva v bodoče Hrvaška pri obrtnih in industrijskih investicijah. Vlada hoče izvesti osuševalna dela na močvirjih ob Savi pri Mitrovicah in konečno dokončati osuševalna dela na Lonjskem polju. Urediti se morajo plače učitelstvu in urediti avancement avtonomnih uradnikov. Vlada predloži zakonski načrt za upravo sodišče in za splošno volivno pravico. Govorili so še župnika Harvat in Vukmanič, dr. Neubauer, dr. Spevec in bivši minister Josipović. Nato so izvolili odbor, ki se posveti o banovnem programu in ga predloži stranki. V odboru so: dr. Tomasić, Vaso Gjurgjević, grof Erdödy, grof Janković, pl. Havrah, dr. Spevec, dr. Schwarz, Kovačević, dr. Rorauer, msgr. Radičević, Miletić, dr. Neubauer, Popović in Sipus.

NAČRTI BELGIJSKEGA KRALJA.

Belgijski kralj je naprosil francoskega finančnega ministra za pooblastilo, da ustanovi anonimno družbo, kateri bi oddal svoja posestva. Polovico dohodkov bi se porabilo za sanatorij častnikov Kongo države, druga polovica pa oseba, ki jo še ni imenoval. Minister je odklonil kraljev načrt.

FRANCOSKI VOJAŠKI BEGUNCI.

V Hamburg so došli trije francoski vojaški begunci, katere so zaprli. V Rotterdam je pa došlo 16 dezertirjev, pričakuje jih pa še 24.

VELIK ŠKANDAL V ŠPANSKI ZBORNICI.

Velika poverljivost so zasledili v španski zbornici. Dognali so, da so člani poslanci notranje upravne komisije poverili 50.000 peset. Nadalje so zlorabljali poslanci svojo pravico glede na brezplačno odpošiljatev pisem in poštne zavojce. Sporazumeli so se s tvrdkami, ki so odpošiljale svoja pisma in zavojce po zbornični pošti. Dobiček so delili poslanci in tvrdke. V enem mesecu so odposlali na ime nekega poslanca 20.000 pisem. Država je izgubila zadnji čas dva milijona peset.

BOLGARSKO SOBRANJE

je odobrilo trgovinsko pogodbo z Rumunijo. Podaljšali so zasedanje do 23. decembra po pravoslavnem koledarju.

KULTURNI BOJ NA FRANCOSKEM.

V Avignonu so znamenito škofijsko palačo nadškofovo porabili za pošto. Palača ima dragocene lesorezbe, ki jih odstranijo in najbrže prodajo, če jih prej ne spravi kak pošten framacon v Ameriko ali pa na Anglesko. V Nancyju pa nameravajo škofovo palačo porabiti za koncertno dvorano. Škofovo opravilo so prodali na javni dražbi, dasi so med njo stvari, ki imajo veliko zgodovinsko in umetniško vrednost. Na dražbi je bila opravljena prodaja tako nizko, da niso pokrili niti dražbenih stroškov. Opravilo iz časa Ludovika XV., ki jo je ta osebno podaril lorenškemu vojvodi, so prodali za 800 frankov. Dobička seveda ne bo imela država in ne umetnost, marveč kak pariški ali pa frankobrodski jud.

RUSIJA

Duma je dovolila 15.182.000 rubljev za prebivalstvo, ki strada. — V sodni razpravi proti poslancem, ki so podpisali znani wyborski oklic, je rekël socialist Isevski: Podpisal sem oklic, da vržem iskro upora med ljudstvo. Vzeli so mu besedo, ko je

In odšla je. Dobro se spominja, kako se je vračala. Kakor otrok, ki ga pošlje mama v prodajalno, je zopet in zopet ponavljala: Feliks ne sme zvedeti — Feliks ne sme zvedeti!

»Ljubi Bog, še toliko počakaj, da bo delo končano!«

Feliks se je obrnil hitro kakor misel.

»Karlina!«

Nagnil se je k ljubljini in jo vzdignil izmučeno, umirajočo. Bleda glava je zdrsnila z njegove rame, temnoplavi, dolgi lasje so se vsuli po tleh. Iz ust je kapljala vroča srčna kri...

»Karlina! — Za božjo voljo! — Karlina!« Lahno jo je položil na posteljo, zgrudil se pred njo na kolena in stiskal ledenomrzlo roko, skočil zopet pokonci, poljubljaj jo na mrzlo čelo in se vtipljal v njene osteklenele oči, begal zopet kot obnoren po sobi, vrnil se in jo objemal, kot bi jo hotel vzbuditi... Ko jo je zopet položil na mehko vzglavje, je odprla zadnjič oči in ga boječe, zmeden pogledala. Spoznala ga je še enkrat in njen pogled je zažarel, kot zažari plamen, predno umre. Krog ust, trepetajočih, pa se je videlo, da joka...

Zbrala je zadnje moči, blodila je z rokami, kot bi nekaj iskala, potem pa se je obrnila proti onemu, radi katerega bi še tako rada živela.

»Odpusti —!«

Še globok vzdihljaj, združen z ledenim dihom smrti...

rekel sodnikom, da so ljudski sovražniki. Kavkazec Ranušil je očital vladi, da ni držala besede. Pripovedoval je o trpljenju v ječi. Ker je omedlel, so prekinili sejo za tri ure. Nemški kolonist Dietz je opisaval trpljenje nemških naseljencev. Knez Boratov je rekël: Pride čas, ko bodo sedeli današnji sodniki na zatožni klopi.

FRANCOSKO.

Senat je dokončal glavno razpravo o vojnem proračunu in pričel podrobno razpravo. Clémenceau izjavlja, da ni bilo med vlado in generalom Drudejem nikakih nespornostnih. General se povrne na Francosko zato, ker je bolan.

RUSKI CAR IN ITALIJA.

»Giornale d'Italia« poroča, da se pogajajo glede na carjev obisk Italije. Rusija želi, da se snideta italijanski kralj in ruski car v Neapelju na morju, italijanska vlada pa želi, da se sestaneja vladarja v Rimu.

Najnovejše.

Herold o češko-nemški spravi.

Praga, 30. decembra. Herold objavlja v svojem »Vinohradskem Listu« o nameravanih češko-nemških pravnih pogajanjih. Delna rešitev češkega vprašanja se mora izvesti pod pritiskom sedanjih nevdržljivih razmer. Nasproti nemškim zahtevam morajo postaviti Čehi trden, pozitiven program. Ne smejo zavzeti nikalnega stališča. Trden temelj za tako vodilno delovanje čeških poslancev je izprememba deželnege reda in načrt samostojne češke deželne ustave. V prihodnjem češkem deželnem zboru morajo nastopiti češki poslanci s konkretnim programom in prisiliti vlado, da zavzame stališče. Vsako razmotrivanje o kakršnokolihih punkcijah ni primerno času. Edino češki deželni zbor je upravičen, da reši vprašanje. Med njegovimi najvažnejšimi nalogami je češko vprašanje. Čehi morajo prevzeti vodilno vlogo. Pokazati morajo svetu, da se ne gre za izpolnitev čeških zahtev, marveč da se gre za pogodbo s češkim ljudstvom. — »Narodni Listy« in »Narodna Politika« zahtevata v svojih uvodnikih, da se naj češki poslanci že zdaj spozrajumejo o trdnem programu glede na češko-nemško spravo.

† Dr. Dunajewski.

Krakov, 30. decembra. Pogreb bivšega finančnega ministra dr. Dunajewskega je napovedan v torek ob treh popoldne. Vlado zastopata pri pogrebu polski minister kraljan vitez Abrahamovič in finančni minister dr. pl. Korytowski. Došlo je več sto brzojavnih sožalk, med njimi Beckova, Fiedlerjeva, Pacakova in od drugih poljskih plemičev in poslancev raznih strank. Pogreb bo imponanten. Z Dunaja, iz Prage in vseh galiških mest kakor tudi deputacije iz Prusko-Poljskega in iz Rusko-Poljske. Ob pogrebu govori v imenu »Poljskega kola« načelnik profesor dr. Glabinski.

Turčija in Bolgarija.

Carigrad, 30. decembra. Bolgari smatrajo za dobro znamenje, ker so na sultanovem liceju sprejeli zastoj sedem Bolgarov. Tudi izid preiskave o obmejnih sporih in o dobri volji Turčije glede na prepoved o uvozu živine smatrajo za dobro znamenje.

Turčija proti nemškim kolonistom.

Berolin, 30. decembra. V Betlahmu in v Ummelamedu, kjer so nakupili nemški kolonisti iz Hajfe zemljišča, nočejo dovoliti turške oblasti prepis zemljišča. Za Ummelamed je to postopanje upravičeno, ker obstoje omejevalna določila za prodajo zemljišč ob Hedjaški železnici tako za Turke kakor tudi za tuje. V Betlahmu dozdej niso motili nemških kolonistov. V Betlahmu puste nemške koloniste na miru. V Ummelamedu je na povelje turške vlade zabranil svoji čas bejrutski vali delati na nemških zemljiščih turških delavcem, zdaj je pa prepovedal tudi nemškim lastnikom obdelovanje zemljišč. Posredovanje nemške vlade je Turčija odklonila. Nemški generalni konzul v Bejrutu, dr. Schroeder, je odpotoval v Ummelamed.

Maroko.

Oren, 30. decembra. Bourbonški princ Jaime je prošil dovoljenja, da se sme kot zastopnik ruske vlade udeležiti operacij francoske armade proti rodi Beni Snasen. Prošnjo so odklonili.

Lalla Marnia, 30. decembra. Ker trajno dežuje, plačujejo Beni Snasi neredno prisojeno jim odškodnino.

Casablanca, 30. decembra. Potrjuje se poročilo, da odkorakajo francoski vojniki proti Kasbi Meduini.

Španski senat.

Madrid, 30. decembra. Senat je odobril proračun delavskega ministrstva.

Zbirke za izdajateljice wyborskega oklica.

Moskva, 30. decembra. Moskovski napredni krogi so nabrali eden in pol milijona rubljev za izdajateljice wyborskega oklica, ki se porabijo za njihovo oprostitev, ako bodo obsojeni.

V ruski armadi še vedno uporni duh.

Peterburg, 30. decembra. Zaprli so 60 vojakov pri 13. pehotnem divizijskem polku v tavrski guberniji. Odstavljen je zaradi malomarnosti poveljnik 2. turkestanskega armadnega zbora, general Kartsov. V železniškem bataljonu v Ashabadu se je pripetilo več slučajev nepokorščine in je bilo tudi več izgredov.

Moltke-Harden.

Monakovo, 30. dec. Na gradu Schwanek je zaslišavala komisija 28. t. m. Schweningerja in njegovo ženo do pozne noči. Zaslišavanje so nadaljevali in končali 29. t. m. Izid se naznani šele pri razpravi. Razsodbo o razpravi Moltke-Harden pričakujejo 2. januarja 1908. Še vedno računajo na poravnavo, po kateri bi plačal Harden le denarno globo.

Novi italijanski vojni minister civilist.

Rim, 30. dec. Na mesto odstopivšega vojnega ministra Viganu je poklican v kabinet za njegovega naslednika civilist, inženir in finančnik, senator Severino Casana, bivši župan turinski. Listi sodijo, da bo odpravil v armadi nedostatke nedemokratskega režima. Bajle odstopi tudi mornariški minister Mirabello.

Dnevne novice.

+ Deželnozborske volitve. Vodstvo S. L. S. je imelo včeraj sejo in se je osnovalo kot Osrednji volivni odbor. S. L. S. postavi svoje kandidate v vseh kmečkih in mestnih okrajih. Od dosedanjih deželnih poslancev so doslej napovedali svojo zopetno kandidaturo gg.: dr. Susteršič, Povše, Demšar, Jaklič in Žitnik, in sicer prvi štirje v dosedanjih okrajih, msgr. dr. Žitnik pa za notranjske kmečke občine (Postojna-Logatec). — V vseh kandidaturah se bodo pred vsem imeli izreči krajevni zaupniki. — Deželni glavar g. Oton pl. Detela je v posebnem pismu izjavil, da odklanja zopetno kandidaturo, sklicujoč se na to, da si je s tridesetletnim naporom delom v javnem življenju pridobil pravico, umakniti se k počitku. Osrednji volivni odbor je to izjavo, upoštevač navedene tehtne vzroke, vzel obžalovaje na vednost in soglasno sklenil, izreči g. deželnemu glavarju iskreno zahvalo stranke za mnogoletno, trudapolno, dosledno in vseskozi rodoljubno delo za občni blagor. —

+ Osebnosti. C. kr. okrajni tajnik g. Jakob Drakšler je na lastno prošnjo umirovljen. — Za višjega stavbinskega komisarja pri pošti je imenovan stavbinski komisar g. Gustav Stedry v Ljubljani.

+ Novo društvo. Ustanovilo se je v Loškem potoku izobraževalno društvo »Tabor«. Vlada je pravila potrdila.

+ Dva shoda priredi »Kmečka zveza za vipavski sodni okraj in sicer prihodnje nedeljo, 5. jan. popoldne v Budanjah, drugi dan, 6. jan. popoldne ob 3. uri v dvoranah g. Prhavca v Vipavi. Na obeh shodih bode poročal drž. poslanec dr. Žitnik. Na oba shoda se vabijo volivci.

+ Občinski odbor na Jesenicah razpuščen. Občinski odbor na Jesenicah je dež. vlada sporazumno z deželnim odborom razpustila. Za komisarja je imenovan gospod J. Klinar, svetovalec sta gospoda dr. Kogoj in gospod Pongratz.

— Predavanje v Naklem. Bralno društvo je imelo pretekli mesec sledeča poučna predavanja: G. nadučitelj Fr. Petrič: »O najpotrebnejšem znanju iz zemljepisja«, g. prof. Evg. Jarc: »Kako si naj kmetje sami pomagajo?«, g. Fr. Pavšič: »O pomenu domačih hranilnic in posojilnic na narodno gospodarstvo«. — Na sveti večer je priredilo božičnico s prav zanimivim vspeškom.

— Perotinarstvo. Po lepo uspelem prvem vseslovenskem shodu perotinarjev, ki se je pred kratkim vršil v Mestnem domu v Ljubljani, so se pogosto izražale želje, da se »i. slovensko društvo perotinarjev in rejcev vseh malih domačih živali v Trziču« preseli v Ljubljano, od koder bo utegnulo razviti na širši podlagi še bolj izdatno delavnost za povzdigo naše male živinoreje. Občni zbor tega društva, ki se bo vršil že meseca januarja 1908, se bo pečal s tem vprašanjem in bo sklepal v tem smislu. Upati je na izdatno podporo s strani vlade, deželnege odbora in Kmetijske družbe, to pa tem bolj, ker so zastopniki teh korporacij na omenjenem shodu to slovesno obljubili

— Ogenj v Dobrovski šoli. Dobrova, 28. decembra 1907. Danes zjutraj ob pol 1 uri se je užgalo v podstrešju naše šole. Pregorel je bil že precejšnji kos strehe ko so zapazili domači ljudje ogenj in so začeli klicati na pomoč. Ko bi ne imel g. nadučitelj ravno gotovega opravka, bi ne bil ogenj še o pravem času opažen; pogorela bi bila lahko vsa šolska hiša, in življenje vse nadučiteljeve družine bi bilo v največji nevarnosti. Na klic in bitje »plat zvona« prihitalo je takoj iz vasi zadostno število ljudi, ki so že sicer močni: ogenj mogli s snegom in vodo pogasiti, da se je preprečila še večja škoda.

— Notranjski hribi in lovci. Pretekli četrtek je po notranjskih hribih nametalo nad 20 cm. snega. V dolini ga je manj. V sled mraza in snega je pribežalo več gozdnih ptic, pa tudi divjačina blizu človeških stanovanj. Lovci se vsled tega močno pripravljajo na plen. Srn in zajcev pa jerebic se v tej sezoni ne manjka.

— Nove jubilejne poštne znamke pridejo jutri v promet. Na znamkah po 3 vin. je slika Jožefa II., na znamkah po 5, 10, 25, 35 vin. doprsna podoba cesarja Franc Jožefa I., na znamkah po 20 vin. je podoba cesarja Ferdinanda I., po 12 vin. podoba cesarja Franca I., po 2 vin. podoba cesarice Marije Terezije, po 1 vin. podoba Karla VI., po 6 vin. podoba Leopolda II., po 30 vin. mladostna podoba Franca Jožefa I., po 60 v.

podoba cesarja Franca Jožefa I. v generalski uniformi, in po 1 K podoba cesarja Franca Jožefa v kraljevskem ornatu.

— Promet tujcev je bil letos na Kranjskem povprečno slabši od lani. Gorenjska letovišča so bila — po došlih izkazih — dobro zasedena, zlasti močno ob progi in obližju bohinjske železnice, — notranjski kraji pa so bili — vsled razupitega postojnskega legarja — na slabšem. Slaba, nezdrava pitna voda pa — tifus, to je za tujca strašilo nič manj nego kolera. — V Ljubljani se je nastanilo od 2 dni do enega meseca v tem letu z letovčarji vred 42.000, v Novem mestu 3200, v Kranju 4000, v Kamniku 5300, v Škofji Loki 3300, na Bledu 14.200, v Postojni 4400, v Planini 320, v Bohinjski Bistrici, na Jesenicah, v Radovljici in Trziču 3800, v Litiji 280, v Cerknici 110, v Logatcu 130. Na Gorenjskem so hvalili tuji zmerne cene za stanovanja in hrano, zdrav zrak, ujudno in točno postrežbo, ter zadovoljivo zabavo. Najslabše spričevalo v tem so pa izdali tujci glede tega o Notranjski in ljubljanskem mestu. Tujec plača pošteno, a je razvajen, vender prizanesljiv. Toda: odirati in dolgočasiti ga ne smeš!

— Vič-Glince (Predavanje.) Prošlo nedeljo je v slov. kat. izobraž. društvu na Viču predaval preč. g. p. Regalat. Lepo je razvijal, kaka bodi naša mladina, namreč delavna, varčna, značajna, vestna in naj ne pozabi na Boga v molitvi. Občinstva je bila natlačeno polna društvena soba. Koncem govora je živahno ploskalo govorniku. Prihodnje nedeljo bo ravno tam predaval preč. g. profesor bogoslovja dr. Gruden po popoldanski božji službi o razvoju kmetijskega stanu.

— Narodna čitalnica v Novem mestu priredi v soboto, dne 11. januarja 1908, ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih svoj redni, letni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Poročilo odbora o delovanju čitalnice v letu 1907. — 2. Volitev novega odbora po novih pravilih. — 3. Razni predlogi in nasveti. — 4. Raznoterosti.

— Smrtna kosa. V Gorici so pokopali privat, uradnika gosp. Fr. Beslana, ki je umrl v goriški bolnišnici po operaciji, kateri se je bil podvrzel! V Rihembergu je umrla komaj 24 let stara gospa Antonija Plesničar, soproga tamkajšnjega nadučitelja. — Te dni so položili k večnemu počitku v Srpenici gospo Marijo Trebše, roj. Kranjec, soprogo tamkajšnjega nadučitelja.

— Za častnike. Cesar je pristal na to, da se častnikom povodom njegovega jubileja eno leto službe uračuna za dve leti.

— V Trzinu so na Sv. Štefana dan izvolili za predsednika krajnega šolskega sveta »ospoda Matevca Hočevarja, posestnika in zidarskega mojstra.

— Kresnica o Božiču. Sin g. Jarca, stanujoč v stari kresiji v Novem mestu je na božični večer našel kresnico, ki je prav lepo svetila pri jaslah.

— Nov slovanski dnevnik. V Splitu bo pričel z novim letom izdajati dr. Trumbič nov hrvaški dnevnik »Veletit« na programu »Hrvatske stranke«.

— Na sveti večer se je smrtnonevarno opekla na Veliki Bukovici pri Ilirski Bistrici 13letna Katarina Boštjančič. Zadržala je na klopi ob ognju in se speča prebrnila v žrjavico. Mati njena, ki je hotela pogasiti obleko, ki se je vnela, se je tudi hudo opekla po rokah. Umrla je dva dni pozneje.

— Vodovod v Kranju. Z današnjim dnevom se razpisujejo dela in dobave kranjskega vodovoda, ki so proračunjena na 620.000 K potom javne konkurence. Ponudbe so vložiti do 1. marca 1908, 12. ure opoldne pri deželnem odboru kranjskem in morajo biti kolekovane z 1 K kolkom ter imeti nadpis: »Ponudba za prevzete gradbe vodovoda za Kranj in okolico«, ter se mora v njih navesti izjava, da so ponudniku znani vsi gradbeni pogoji ter da se istim tudi popolnoma podvrže. Pridjati jim je 5% vadij v gotovini ali v papilarnih vrednostnih papirjih. Deželni odbor kranjski si pridržuje izrečno pravico, da odda dela, ne glede na vrednosti ponudnih cen, ter razpiše eventualno tudi novo ponudbo. Načrti, proračuni in pogoji se lahko vpogledajo vsak dan v navadnih uradnih urah v dež. stavbenem uradu v Ljubljani.

— Detomorilka. Tržaško sodišče je sklenilo naprositi graško vseučiliško medicinsko stolo, da izreče svoje mnenje o umskem stanju dedke Emilije Furlan, ki je 20. oktobra t. l. svoje devetmesečno dete vrgla v vodnjak. Sodijska izvedenca glede na to vprašanje nista bila edina.

— Naučni minister dr. Marchet je obiskal brionske otoke pri Pulju.

— Štirje Slovenci v Ameriki ubiti. Iz Chlieftona, W. Va., v Ameriki poročajo: Poročali ste že o velikanski nesreči v rudniku v Monongah, W. Va. Sporočam še, da so bili pri tej razstrelbi ubiti trije Slovenci, in sicer: Ivan Valenčič, doma iz Podgraja pri Ilirski Bistrici na Notranjskem; drugi je Anton Udovič, doma iz Primorskega; potem je bil ubit tudi Anton Hrvatini, doma iz Staroda na Primorskem. Mrtve ljudi še vedno prinašajo na dan. Vseh skupaj jih bode okolu 600. — Iz Fleminga v Kansasu pa poročajo, da je bil ondi v rudniku ubit Slovenec Fran Grošelj, doma iz Bleda.

— Občni zbor kranjskogorske podružnice »Slovenskega planinskega društva«. Občni zbor se bo vršil v nedeljo, dne 12. januarja 1908., popoldne ob pol 3. uri na Hrušici v gostilni gosp. Wergleza. Na dnevnem redu je:

Poročila načelnika, tajnika, blagajnika, računskih pregledovalcev; volitev podružničnega odbora; slučajnosti.

— V **Kopru** se je ustanovilo dramatično društvo »Istra«, kateremu je namen prejeti dramatične predstave po zapadni Istri

— **Novoletna voščila** za jutrišnjo številko prosimo najkasneje do jutri popoldne.

Ljubljanske novice.

lj **P. Rösler** je v soboto pred mnogoštevilnim ženskim občinstvom predaval v veliki dvorani »Uniona« o berivcu. Čemu, kaj in kako beremo? Namen beriva je povzdiga duha in oplemenitenje srca. Izključno branje romanov je temu nasprotno. Ne samo, da prenapno domišljijo in ženske napravijo nesposobne za umevanje realnega življenja, ampak jo celo posirovijo. Tri knjige so, iz katerih naj žene beró: narava, zgodovina in razodetje. Natora uči človeka spoznavati modro smotnost stvarstva, zgodovina, zlasti življenjepisi duhovitih žena, bodrijo žene, da vpravno svoje delovanje po trdnih vzgledih, knjiga razodetja pa jim kaže pot do resničnih vzorov mesto meglenih, zračnih gradov razbrzdane domišljije. Na vseh teh poljih imamo katoličani literaturo neprecenljive vrednosti. Sicer naj izobrazeni katoličan sprejme tudi tisto, kar je na naših nasprotnikov dobro, zato naj pa ne zameta zakladov svoje literature.

lj **Vlomilec pri Jebačnu niso prijeli!** V svojem poročilu o vesteh, da je v Pragi prijel vlomilec pri Jebačnu smo bili jako previdni. Postavili smo za naslov velik vprašaj. In imeli smo prav! Vesti, da bi bil v Pragi prijeli Adamski priznal vlom pri Jebačnu v Ljubljani, niso resnične. Vlom pri Jebačnu ne spada med dejanja Adamskega in njegovih tovarišev. Vlomilec pri Jebačnu menda ni tako daleč, in so trditve, da bi bil Adamski pri Jebačnu vlomil le sposobne preiskavo v zadevi vlomila pri Jebačnu speljati na napačno pot. Z ozirom na razna časniška poročila smo se obrnili naravnost na sodniškega tajnika g. Mikyso, ki vodi v Pragi preiskavo proti Adamskemu in vprašali, ako je Adamski res priznal vlom pri Jebačnu. Dobili smo odgovor, da Adamski tega ni priznal, da ni povoda preiskavo proti Adamskemu voditi v tej smeri. Isto se nam potrjuje s praškega policijskega ravnatelstva. Dne 21. t. m. je bil Adamski še v Kamenici. Mednarodna družba vlomilcev, v kateri so bili Adamski, Koloman Dressler, Edmund Wasinski in Jachym Schwarzer, nima z vlomom pri Jebačnu nič skupnega. Predvčeršnjim je Adamski povedal, da je jetniškega paznika Kautskega ustrelil Wasinski, ki je s svojo priležnico, neko Poljakinjo, pobegnil iz Prage.

lj **Kdo je »nedolžna morilka«, ki je o praznikih sleparila Ljubljančane.** O sleparici Mariji Bauer smo poizvedeli, da je to jako nevarna ženska. Marija Bauer je bila 24. novembra leta 1906 obsojena v Novem mestu zaradi mnogih tatvin, izvršenih v družbi z Biegelbauerjem Francom. Prišla sta baje iz Zagreba, romala po Hrvaškem, Slavoniji, Kranjskem in Istri ter Primorskem od avgusta do arretacije 11. oktobra leta 1906; potoma je Bauer pohajala hiše in prijelo se je, kar je bilo mogoče, denar, ure, obleka. To je sodnija dognala na Kranjskem, za druge dežele se menda ni preiskovalo. Obsojena sta bila, ona na 13 mesecev in on na 8 mesecev, za njo je sodišče izreklo tudi pripustnost, da se odda v prisilno delavnico. Ona je priznala vse. Biegelbauer je zadrževal svojo nedolžnost, češ, da ni vedel, da one po hišah krađe; bil obsojen zaradi udeležanja pri dobičku. Dne 24. decembra t. l. je v Begunji dostala kazen, ker politična oblast tekem 12 mesecev ni mogla dognati njene pristojnosti, je bila izpuščena po naredbi okrajnega glavarstva prosta. Rojena je baje v Odenburgu 22. januarja 1876. in pristojna v Budimpešti, a listin ni imela nobenih. Magistrat v Budimpešti je ni hotel priznati. Po naši misli politična oblast ni ravnala pravilno, da ji je omogočila prost delokrog po Kranjskem. Morala bi biti »časno spremljana« do ogrske meje, ne pa biti prosta; vsaj ljubljanski škandal bi bil izostal. Sicer pa je naše mnenje, da je Bauer potovala »incognito«. Ta ženska mora imeti precej bujno preteklost za seboj, zato je listine raje uničila in si pridela ime Bauer, ker ji je bil tovariš Biegel-Bauer. Tako se večkrat zgodi. Če je eno ime že preveč umazano, treba privzeti drugo, še neomadeževano ime. Odhajajoča iz Begunje je rekla, da gre na Brezje, potem pa v Ljubljano in na Reko. Potoma se je oglasila tudi pri radovljiškem okrajnem zdravniku, prosegal spričevala, da bi mogla v bolnišnico. Seveda ga ni dobila, ker je popolnoma zdrava. Zanimivo bi bilo poizvedeti, kje je bila takrat, ko se je izvršil umor v Puntigamu, ker se na dan umora tako dobro spominja.

lj **Ljubljana po potresu.** Glasom uradnih podatkov je štela Ljubljana l. 1895. ob času potresa 1373 hiš. Novozgrajenih je bilo v tej dobi (1895-1907) 392 hiš; vsled inkorporacije jednega dela Vodmata je priraslo mestu 106 hiš. Ljubljana se je torej povečala v tem času skup za 408 hiš, od teh je bilo demoliranih 150, ostane uporabnih 338. Vseh hiš je zdaj v Ljubljani vsehvi 14 letošnjih dograjenih — 1726. Po posameznih letih razdeljeno imamo sledeči pregled o stavbah: Leta 1895.: 5 novih stavb, 236 prezidav, 35 prizidav; l. 1896. 10 novih stavb, 37 prezidav, 21 prizidav; l. 1897.: 52 novih zgradb, 18 prezidav, 9 prizidav; l. 1898.: 48 novih stavb, 20 prezidav, 7 prizidav; l. 1899.: 68 novih stavb, 33 prezidav, 12 prizidav; l. 1900.: 29 novih stavb, 32 prezidav, 19 prizidav; l. 1901.: 18 novih

stav, 28 prezidav, 13 prizidav; l. 1902.: 12 novih stavb, 32 prezidav, 33 prizidav; l. 1903.: 22 novih stavb, 36 prezidav, 22 prizidav; l. 1904.: 42 novih stavb, 29 prezidav, 27 prizidav; l. 1905.: 32 novih stavb, 35 prezidav, 31 prizidav; l. 1906.: 23 novih stavb, 30 prezidav, 28 prizidav; l. 1907.: 31 novih stavb, 28 prezidav in 21 prizidav. Troški teh stavbenih del so znašali okroglo 31,038.300 K. Razen teh se je popravilo vseh pet župnih cerkev in pri Sv. Jakobu, ter v Trnovem zgradili novi zvoniki. Za stavbne stroške je država izplačala cerkvenim predstojništvom nevrčljive podpore ob potresu 220.000 K.

lj **Umril je mesarski mojster, posestnik in ljubljanski meščan g. Ivan Černe**, star 62 let. Naj v miru počiva!

lj **Silvestrov večer** v veliki dvorani hotela »Union« bode jutri zvečer ob 8. uri. Kakor je sklepati po programu, bode večer zelo zanimiv in zabaven. G. Jasterzebski poje nekaj krasnih opernih arij, g. karakterkomik Steiner pa nastopi in humorističnih točkah med katerimi je posebno omeniti: »Štiri letni časi«, velika karakteristična slika. Vojaška godba iz Pulja ima za ta večer lep program.

lj **Utonil je sinoči** v Ljubljani 34letni zelo pljavi vđani delavec Josip Čelešnik vulgo Florjan, rodom iz Ljubljane. Ljudje so ga malo pred sedmo uro videli pijanega ležati pod Virantovim vrtom. Iz vode so ga potegnili v bližini Marijinega kopališča. Poklicani policijski zdravnik gosp. dr. Illner je konstatoval smrt in so truplo prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

lj **Iz Amerike** se je včeraj pripeljalo na južni kolodvor 150 Hrvatov, 30 Macedoncev in 64 Slovencev.

lj **Mrtvega so našli včeraj zjutraj** v hlevu na Krakovskem nasipu 66letnega vdovljenega drvarja Jožefa Dežmana, rodom iz Dul pri Grosupljem. Zadela ga je kap. Na lice mesta došla policijska komisija je odredila, da so truplo prepeljali v mrtvašnico pri sv. Krištofu.

lj **Božično drevesce** — Prešernu. Nekdo je prinesel na Prešernov spomenik božično drevesce ter drevesce okrasil s trobojnim trakom.

lj **Umril je bivši sluga** filharmoničnega društva g. Malič, član prostovoljnega gasilnega društva. Pogreb je bil danes popoldan.

lj **Pevsko društvo »Slovan«** se je ustanovilo v Trnovem.

lj **Razpis službe veroučitelja.** Na mestnih nemških ljudskih šolah v Ljubljani je stalno izpopolniti izpraznjeno mesto veroučitelja s plačilnimi prejemki II. plačilnega razreda. Pravilno opremljene prošnje je predlagati c. kr. mestnemu šolskemu svetu v Ljubljani najkasneje do 21. januarja 1908.

lj **Slovensko izobraževalno društvo v Vodmatu** v Ljubljani vabi na Silvestrov večer, ki se vrši v torek, dne 31. decembra v gostilni g. Jeleniča »pri Majarončku«. Spored: Godba, petje, šaljivi prizori, srečolov, slovo staremu letu itd. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstop prost. Ker bo zabava izborna, pridite vsi, kateri se hočete dobro zabavati. K obilni udeležbi vabi vpljudno odbor. — Prostovoljni darovi in dobitki za srečolov naj se blagovoljivo poslati k »Majarončku« v društvene prostore, kjer se hvaležno sprejemajo. Čisti dohodek je namenjen za nabavo društvene knjižnice.

Umrli so v Ljubljani. Anton Podlesnik, posestnik, 77 let, Stari trg 18. — Marija Lukanič, Prečne ulice. — Jera Trampuž, gostinja, stara 80 let, Radečkega cesta. — V bolnici so umrli: Fran Škufca, lajnar, 65 let. — Fran Zgožen, trgovčev sin, 2 leti. — Fran Škoflek, delavec, 53 let. — Marija Flore, gostinja, 70 let.

Štajerske novice.

š **Sv. Križ tik Slatine.** Shod dr. Korošec. Sedaj ko je izposloval dr. Korošec za rogaški okraj veliko podporo zaradi uim, hočejo liberalci spraviti tudi dr. Ploja zraven ter odjesti za sluge dr. Korošcu. Ali zna Ploj za te zahrbtnje spletke ali ne, se ne vé. Dr. Korošec je pohitel zadnje nedeljo, dne 29. decembra med svoje volivce ter priredil zborovanje pri Sv. Križu tik Slatine. Razkril je vse podre spletke, ki jih uprizarjajo vsi različni njegovi nasprotniki ter govoril obširno o nagodbi. Volivci so navdušeni za svojega poslanca ter sklenili naslednjo resolucijo: »Resolucija na shodu pri Sv. Križu tik Slatine. Volivci, zbrani na shodu pri Sv. Križu tik Slatine dne 29. decembra 1907., odobravalo postopanje »Slovenskega kluba« v državnem zboru, izrekačo popolno zaupanje svojemu državnemu poslancu, g. dr. A. Korošču in najudanejšo zahvalo za ves njegov veliki trud, da je dosegel letos za rogaški okraj dvojni izdatno državno podporo ter pomilujejo vse sedemere občinske zastope rogaškega okraja, ki so izrekli zahvalo gosp. dvornemu svetniku dr. M. Ploju, ki takrat za podporo ničesar ni storil. Tudi slovesno obljubijo vsi zbrani volivci, da bodo na vso moč delovali za prosoh »Slovenske kmečke zveze«.

š **Šoštanj.** (Naskok na posojilnico.) Dne 27. in 29. decembra naskočili so mali vložniki posojilnico in zahtevali izplačilo vložnih hranil. Posojilnica poslušala se je v pravih pravice ter zahtevala odpoved, male vloge pa takoj izplačala. Ta naskok je posledica neresničnega razširjenja vesti, da je g. Ivan Vošnjak napovedal konkurz in da bode vsled tega tudi posojilnica morala vstavi izplačilo vlog. Hudočbnost naših narodnih nasprotnikov je znana, vendar take hudobnosti nismo od njih pričau-

kovali, ker smo bili uverjeni, da se potaplja-joči ne bodo poslužili sredstva, da odvrnejo pozornost od sebe. Naj bode za sedaj le ta opazka — podrobnosti slede. Razumno je, da denarni zavodi nimajo vložene hranilne svote v blagajnah nakopičene, marveč jih izposujejo, in tako je tudi pri šoštanski posojilnici, in ta ima nad 300.000 kron pri kmetih v okraju izposojenih.

Na vsak način hoče umreti. — Obstrelil se je kakor smo poročali v Lopričah pri Ormožu posestnik Rakuša. Kropla mu je šla skozi prsi pri rami ven. Težko ranjeni Rakuša zavrača vsako zdravniško pomoč in hoče na vsak način umreti. Vzrok samoumora je neznan.

k Gornji Grad. Božična veselica bralnega društva je nepričakovano lepo uspela. Ljudstva se je kar trlo. Je pa tudi naša mladina nastopila samozavestno in pogumno, kakor bi ne nastopili prvokrat, ampak že bogvekolikokrat. Mladenci Zofka Tolstovršnik in Franica Matjaž ste s čutom in ljubko deklamirali pesmi o Jezusovem roistvu, fant Franc Jošt je pa govoril, da je bilo veselje poslušati. Na podlagi reka: »Vse za vero, dom, cesarja« je narisal nalogo in delokrog slov. mladine v društvu in doma. Navdušeno mu je vse ploskalo, ko je sklenil govor z Gregorčičeve pesmijo: »Življenje ni praznik«. Mešani zbor je divno in izvežbano zapel šest pesmij. Kratak nagovor tajnika in načelnika je zaključil veselico. Dasi je bila vstopnina samo 20 vin., vendar je blagajna precej narastla. — Kmalu napravimo veselico v velikem obsegu. Mi mladi, mi gremo naprej!

š **Umril je v Gradcu** c. kr. generalnoštabni zdravnik v pokoju, g. dr. Julij Klemenčič.

Koroške novice.

k Otvoritev postajic Kotmaraves in Št. Janž v Rožni dolini. Dne 15. decembra 1907 ste se med postajama Vetrinj in Zih-polje v km. 23-045 črte Št Vid nad G.-Trst c. kr. drž. železnice ležeča postajica Kotmaraves in med postajama Svetnaves in Bistrica v Rožu v km. 32 729 črte Št. Vid na G. - Trst c. kr. drž. železnice ležeča postajica Št. Janž v Rožni dolini za osebni in prtljažni promet otvorili.

Razne stvari.

O praškem umoru na Sveti večer.

Praga, 30. dec. Včeraj popoldne so pokopali ob velikanski udeležbi jetniškega paznika Kautskega, katerega je kakor znano ustrelil na Sveti večer vlomilec Wasinski. Dozdej še nimajo sledu o pobeglem morilcu in njegovih sokrivcih.

Pardubice. 30. dec. Včeraj ponoči sta bili tu prijete dve osebi iz Rusije, ki sta govorili poljski. Sumili so namreč, da sta udeleženi ob Kautskovem umoru. Dognali so pa, da sta prijete osebi nedolžni in so ju zato izpustili.

Umori v tržaški okolici.

Trst, 30. dec. V bližini Povira so našli v soboto mrtvo truplo nekega berača, ki je prodajal jagode. Dognali so, da je umrl na srčni napaki in da ni bil umorjen, kar se je splošno trdilo. Glede na to, da so v veliki sežanski okolici le 4 orožniki in en postajenačelnik nastavljeni, zahteva prebivalstvo odločno, da naj store oblasti svojo dolžnost glede na varnost voznikov in prebivalstva

Umor pruskega majorja Schönebecka. Umora je sumljiv stotnik Goeben.

Berolin, 30. dec. Zaprli so stotnika 73. artiljerijskega polka Goebena, o katerem sumijo, da je umoril v Allensteinu majorja Schönebecka. Stotnika Goebena so zaprli na povele vojaške oblasti in sicer v zapor 37. divizije v Allensteinu. Stotnik Goeben se še ni udal, da je kriv. Ko so ga zasliali prvič, je stotnik trdil, da ni bil v majorjevi vili ono usodno noč, ko je bil major ustreljen. Neki allensteinski meščan je izpovedal pri sodišču, da je videl med 11. in 1. uro ponoči v Schönebeckovi vili luč. Goeben je postal stotnik 27. januarja 1905. Znan je kot izborni sabljač in strelec s samokresom. Žena umorjenega majorja se je preselila s svojima dvema otrokoma k neki častniški rodbini. Ustreljenega majorja so pokopali v nedeljo popoldne.

Stavka mornarjev.

Buenos Aires, 30. dec. Več tisoč mornarjev in kurjačev stavka. Došla je nemška križarica »Bremen«.

Nedeljski počitek v New Yorku. Od nedelje naprej so v New Yorku zaprta vsa gledališča, vršiti se ne sme noben koncert, nobeno zborovanje, da celo godba v restavrantih in hotelih je prepovedana. Policija bo prepovedala zabave po klubih in društvih, kakor tudi, da bodo zaprte vse gostilne, to pa najsi bode v New Yorku kakor tudi v Brooklynu.

Oče ustrelil sina na lovu. Blizu Castle Rock, Wash. v Ameriki, sta dva dečka zasledila medveda. Poklicala sta svojega očeta, da bi ga ustrelil. Res so se našli medveda na mestu. Mlajši sin se napoti proti medvedu, med tem pa oče ustreli, vendar mesto zaleteti medveda, je zadel sina. Ko je oče priskočil k sinu, mu je slednji rekel: »Oče, mene si zadel, pa nisi nič kriv!« Ko so obstreljenega prinesli domov, je umrl.

Dimitrij Slavljanski slavi tekoči mesec 50letni jubilej svojega delovanja. Tem povodom gre s 50 svojimi pevci na zadnje svoje umetniško potovanje po Balkanu in Avstro-Ogrski

Tekmovanje tenoristov iz New Yorka poročajo: Laški tenorist Constantine je pozval tenorista Caruso na tekmovanje. Vsak izmed tekmecev naj bi deponiral 10.000 dolarjev. Caruso na ta poziv še ni odgovoril.

Mažari ropočejo. V Budimpešti je veliko vpitje med Mažari. Celih 40 let niso skrivali pred javnostjo, da hočejo pomazariti vse, kar je na Ogrskem nemažarskega. Mažarizacija in to neusmiljena, surova mažarizacija se vidi v vsem javnem življenju na Ogrskem; more se zapaziti v vseh najnovejših šolskih postavah, mažarizuje se z vsemi sredstvi državnih uradov, mažarski jezik se že celo vsiljuje v cerkve; tisočletna imena vasi in krajev se odstranjujejo ter zamenjavajo za mažarska. Vsak novi ministrski predsednik, ki se zbornici predstavi, obljublja ustanovljati mažarsko enotno narodno državo (to je mažarizovati z ognjem in mečem) In ko končno cela stvar pride pred vse omikan svet, Mažari igrajo ulogo razžaljenega in obrekovanega jagnjeta. Že nekoliko dni mažarski listi ropočejo radi avstrijske državne zbornice. »Budapesti Hir-lap« na primer v smešni pozi deklamira: »Doslje smo morali braniti proti cesarskemu vojaštvu, diplomatom in politikom svojo gospodarsko in politično neodvisnost, ustavo, mažarsko narodnost, enotno sv. šefanske krone; in sedaj bodedo morali isto braniti proti avstrijskim narodom. Mažarski narod bodedo morali braniti proti avstrijskim narodom. Nimamo kaj izgubiti razum življenje.«

Pametna žival. Pri vožnji iz Butovic v Bilovec se je zlomilo kolo poštnega voza in daleč na okrog ni bilo živega krsta. Poštni voznik si je pomagal iz zadrege na ta način, da je izpregel enega konja, napisal je listek, na katerem je skratkimi besedami opisal svojo nesrečo ter je listek privezal konju na komat. Potem je pognal konja in ljubi konjiček je capljal domu! V eni uri je že bil zopet nazaj in sicer zopet sam pa z drugim poštnim vozom.

Ko ima tat smolo. Komična nesreča se je pripetila neznanemu ljubitelju tujih gosi v Hrádku pri Libercu na Češkem. Tamošnji pek je pital dve gosi za božične praznike. Ko je njegova žena prišla te dni zjutraj v hlev, je zapazila, v svoje veliko presenečenje da sta obe goski proč. Še ni bila s svojim tarnanjem pri kraju, ko je ne daleč zapazila ležati denarnico, v kateri je našla 42 kron. Pek sedaj čaka, ali tat pride po izgubljen denar.

Poseben pojav. Iz Hodonina na Moravskem se poročajo, da tam v zadnjem času veliko ljudij umira vsled kapi. V kratkem času je kap zadela 6 oseb, ki so bile še precej mlade in so zmerno živele. V občinstvu radi tega vlada velik strah.

Čuden kočijaž. V mestu Bleakvodu v Minesotti se je pred kratkim odigral zelo čudovito, a popolnoma resničen slučaj. Več let je že tu bival neki kovač po imenu Porter, ki je nekega dne obolel in kmalu nato umrl. Pred hišo je čakalo mnogo ljudi, da ga spremijo k večnemu počitku. Ko se je začel že sprevoz pomikati, je naenkrat pridrdral mimo avtomobil, katerega so se konji tako prestrašili, da so se splašili ter da je padel vsled tega trdi kočijaž z voza. Konji so dirjali s krsto proti pokopališču, a blizu njega so zavili na drugo stran ter tako izginili ljudem izpred oči. Ker so pogrebi uvideli, da jih ni mogoče ujeti, so se vrnil domov. Na veliko začudenje vsega prebivalstva je po preteku par ur došel isti mrtvaški voz v mesto in na kočijaževem mestu ni sedel nihče drugi kakor mrtvi Porter. Po daljšem času se je namreč voz prekucnil v neki jarek in konja sta obstala kakor bi bila zakopana. Vsled silnega sunka se je navidezno mrtev Porter zbudil ter se ne malo začudil, ko je zapazil, da se nahaja v krsti. Toda kmalu je spoznal situacijo, spravlil je voz in konje v red ter se vrnil v mesto.

Buren shod je imela 24. decembra ponoči dunajska zadruga izvoščekov, ki se je pečala z obligatorično uvedbo taksametra. Opozicija je zapustila shod.

Čuden samoumor. V Roveredu je izvršil dimnikarski pomočnik Silberti samoumor s tem, da je splezal po noči na električne žice. Zjutraj so ga našli mrtvega viseti na žicah.

Krščansko-socialna nedelja v Varšavi.

V zadnjem pismu sem vam naštel glavne voditelje krščansko-socialnega gibanja na Rusko-Poljskem. Zdaj vam bom pa povedal, kaj smo delali zadnje nedeljo.

Ob enajstih je vsako nedeljo kurz za agitatorje. Vsako društvo ima pravico poslati na kurz po dva člana, toda nekatera društva jih pošiljajo po več, iz družih pa tudi večih ne pride nobeden. Kurze sta vodila poprej gospod dr. Matulevič, duhovnik in tajnik krščansko-socialne zveze, ter inženir Piotrovski. Toda letošnjo jesen je bil dr. Matulevič poklican v Peterburg za profesorja sociologije na tamošnji duhovni akademiji, torej je vodil kurze nekaj časa g. Piotrovski sam. On je vodil sicer jako spretno in z navdušenjem, vendar so želeli delavci imeti duhovnika v svoji sredi. Slednjič se jim je želja izpolnila in bili so očitno razveseljeni, ko jim je prelat Godlevski predstavil novega duhovnika.

Kurzi trajajo dve uri, od enajstih do ene. Delavci in delavke slede predavanju vedno z velikim zanimanjem in potem se razvije vsakokrat živahen razgovor.

Popoldne je bil še shod krščansko-socialnega ženskega društva »Džvignia«. Velika soba v šoli g. Rontalerja je bila popolnoma polna. Saj pa šteje društvo že nad 400 članic, dasiravno obstoji šele eno leto. Danes je bil letni občni zbor. Moških ni bilo navzočih skoraj nobenih.

»Džvignia« (Hebel) je izobraževalno in podporno društvo katoliških delavk. Tiskano letno poročilo, katero so nam razdelili v dvorani, pravi, da je društvo v prvem letu svojega obstoja res veliko storilo. Članice šteje do 400. Priredilo se je nedeljske kurze v šoli Rontalerja, kjer se predava veronauk, zgodovina, zemljepisje, prirodoslovje, sociologija, poljski jezik in računstvo. Poslednja dva predmeta se poučujeta v treh oddelkih. Predavanja poslušajo redno čez sto oseb. Poleg tega se je ustanovil v društvu »krožek samoizobrazbe«. Tudi se je organizoval poduk v petju in godbi.

Poleg tega se je ustanovila knjižnica in izposojevalnica knjig. Knjižnica šteje čez 400 del, med njimi nekaj dragocenih toda žalibog imajo resnejše knjige malo »malo amatosek«, pravi poročilo. Političnih in socialnih listov navaja z imenom osem in pristavi, da so še drugi, glasilo delavcev »Poljski delavec« se narača v sto izvodih.

Tudi za strokovno izobrazbo je društvo po moči skrbelo. Priredilo je kurze risanja in kroja. Letos se je zapisalo v začetku leta v šolo risanja 40 učenk, do konca leta jih je na vztrajalo 15; za prihodnje leto je najelo društvo večjo, lepo dvorano, kjer bo prostora za 50 učenk. V šolo kroja se je zapisalo tudi 40 učenk, eno šolo je dovršilo 14, drugo pa 11 učenk.

Dalje je odprlo društvo urad za posredovanje dela. Našlo je dela za 124 oseb, za delo je prosilo 134 oseb.

Trije zdravniki so brezplačno zdravili bolne članice in nek advokat daje brezplačno pravno pomoč. Za zdravila članicam je plačalo 19 rubljev 76 kopejk.

Nek dober gospod je podaril društvu posestvo, kjer misli društvo prirediti letovišče za bolne članice. Dokler poslopje ni dozidano, je našlo društvo drugje zavetišče 16 članicam, ki so najbolj potrebovale zdravja na deželi. Da ima društvo tudi svojo dvorano, seveda v najemu, se razume.

Razume se, da je društvo priredilo tudi več zabavnih večerov, izletov itd., ki so se vsi izborni obnesli.

Duša tega društva je gđna. Irena Kosmorska, jako sposobna oseba in navdušena krščanska demokratka, ki je neumorno delavna v raznih društvih in odborih. Njen oče dr. Viktor pl. Kosmorski je po poklicu zdravnik in premožen meščan varšavski, ki se peča zlasti tudi z denarno organizacijo. On je ustanovil v Varšavi neko hranilnico in posojilnico, ki ima v kratkem času že čez tri milijonov rubljev (do sedem milijonov kron) prometa.

Storila se je že noč, predno se je zaključilo zborovanje v »Džvignia«. Toda ne mislite, da sem s tem že zaključil svoj dan. Zvečer je še posvečenje delavske dvorane na Pugi. Torej se odpravim še tje.

Danes so ulice izvanredno našpikane z bajoneti in videti je med policijo neka posebna gorečnost. Ne vem, kaj je temu vzrok? Pred nekaj urami je na cesti, zvani »Novi svet«, ki je najbolj oživljena prometna žila Varšave in v središču mesta, nek mlad človek pri belem dnevu ustrelil na cesti nekega gosposko oblečenega do 60letnega moža. Zločinec je, kot po navadi, zbežal in vzrok zločina je neznan. Sicer se pa taki slučaj pri nas vsak dan in navadno še po večkrat zgodijo. Mimogrede sem tudi izvedel, da je bilo danes popoldne na ulici Krohmalni veliko streljanje. Krohmalna se imenuje ozka, umazana ulica v starem mestu. Opoldne se je postavil na voglu ulice policijski agent z dvema vojakoma in zahteval od vsakega, kdor je šel mimo, potnega lista. Kar pride mimo sedem mladih moških, spredaj trije skupaj, za njimi pa štirje skupaj. Agent zahteva, naj pokažejo potne liste, prvi seže v žep, kot bi hotel izvleči potni list, a potegne revolver in ustrelji agenta. Vojak strelja na tujca, a ga ne zadene, tujec strelja nato na vojaka, a ga tudi zgreši. Nato zbeži vseh sedem moških v neko v bližini stoječo hišo, vojaki in policija pa za njimi. Prvi neznanec se je na pragu še obrnil in ustrelil enega vojaka v trebuh, da se je zvrnil, potem je pa pogal sam sebi kroglo v glavo, da se je mrtev zvrnil na pragu. Potem se je pričelo iz cele hiše streljanje na vojake in na policijo. Vojaki so dve uri obstreljevali hišo, potem pa splezali na streho in od tam udri v poslopje. Hiša je vsa razstreljena, do 40 oseb ubitih ali težko ranjenih, 120 so jih pa potem vojaki prijeli. Poizvedoval sem, kaj bi bilo vzrok temu dogodku in zvedel, da ni imela zadeva nobenega političnega značaja. Dotični ljudje so bili navadni roparji, ki so imeli v oni hiši svoje gnezdo. Morda je bila zaradi tega dogodka policija bolj oživljena in več patrolj razpostavljenih, ali pa je bil še kakšen drug vzrok.

Praga je varšavsko predmestje, kjer se nahaja največ tovarn in delavcev. Tu je revolucijsko gibanje najsilnejše, tla so najbolj vulkanična, dogaja se največ umorov in ropov.

Ker je bilo že pozno, sem vzel izvoščeka. Ko me je pripeljal že daleč, daleč iz središča mesta in vozil nekaj časa po pustem polju, potem zopet med tovarnami in revnimi delavskimi hišami, obstoji pred našim delavskim domom. Jaz skočim iz voza in podam izvoščeku predpisano takso. A on — imel je jako nesimpatično, judovsko fizionomijo — prične kričati, da je premalo in mu moram dati najmanj pol rublja. — »Tako je taksa,« odvrnem. — »Kaj me taksa briga, čemu smo pa priridili štrajk?« odvrne mi on. — »Kaj pa mene vaš štrajk briga!« — K sreči se je zborovanje

že davno pričelo, dvorana je bila polna ljudstva, delavci so stali že nabiti po stopnicah in pred hišo so bile cele gručice. Nekaj delavcev se vrže hitro na juda-izvoščeka, drugi mi pa naredijo špalir in puste v dvorano.

Obred posvečevanja dvorane je bil že končan, prelat Godlevski je ravno za zabavo pokazoval skioptične slike. Ugaja mi, da se tukaj pri podobnih slovesnostih nikjer ne pozna alkoholnih zabav. Ko me gospod prelat zagleda, me predstavi občinstvu in pove na kratko, odkod da sem in kdo da so Slovenci. Delavci me pozdravijo z gromovitim »živio!« Nato se jim zahvalim v kratkih besedah. V skrajnem kotu me pretrga nek močan delavski glas: »Živio svobodni narodi!« in vsa dvorana zagradi: »Živio svobodni narodi!« — Meni je postalo toplo, ker je izgledalo vse, kot politična demonstracija. Toda prišlo je tako nepričakovano in neprisiljeno, da ni bilo mogoče tega preprečiti.

ZITNE CENE.

Budimpešta 30. decembra.	
Pšenica za april	13:18
Pšenica za oktober	10:91
Rž za april	11:80
Koruza za maj	7:27
Oves za april	8:38

Efektiv: 5 nižje.

Ali ste že ponovili naročnino na „Slovenca“? Blagovolite to takoj storiti, da se Vam list redno dopošilja.

Telefonska in brzojavna poročila.

OBČINSKE VOLITVE V ZAGREBU.
Pri volitvah družega razreda na dopolnilnih občinskih volitvah v Zagrebu je bil izvoljen član hrvaško-srbske koalicije Holjac s 391 glasovi, Starčevićanec Hagenauer je dobil 375 glasov.

DEŽELNOZBORSKA VOLITEV NA SPODNJEM ŠTAJERSKEM.
Celje, 30. dec. Na shodu »Kmečke zveze« je bil proglašen za kandidata za deželni zbor kmetovalec Alojzij Terglav.

DEŽELNOZBORSKE VOLITVE NA GORIŠKEM.
Gorica, 30. dec. Volitve v goriški deželni zbor se vrše: v splošni kuriji (6 poslancev), dne 2. marca, v kmečkih občinah (10 poslancev), dne 4. marca, v mestih, trgih, trg. zbornicah (7 poslancev), dne 6. marca, in v veleposvetu (6 poslancev), dne 7. marca.

ZBOROVANJE HRVAŠKE NARODNE STRANKE.
Zagreb, 30. dec. Včeraj popoldne je hrvaška narodna stranka svoje zborovanje nadaljevala. Sklenilo se je, da se stranka zbere zopet v Zagrebu dne 3. januarja. Do takrat odbor pregleda program. Tudi popoldne se je sestanka udeležil ban, ki se pa ni nič oglašil.

PREKINJENE OPERACIJE V MAROKU.
Pariz, 30. dec. General Liautey brzojavlja, da vsled dežja vojakom ni mogoče marširati. Položaj pa ni opasen. Vojaki so dobro razpoloženi.

NESREČA V GLEDALIŠČU.
Pariz, 30. dec. V Valence je nekdo v gledališču pri kinematografski predstavi zaklical: »Ogenj!« Nastala je strašna panika. Ena deklica je bila v gnečji usmrtna, 12 otrok je težko, mnogo lahko ranjenih.

NOVO MESTO NA MARTINEKU.
Pariz, 30. dec. Na Martineku pod Mont Pelejem, na mestu razrušenega St. Pierre, nameravajo zgraditi novo mesto. Oblasti na Martineku so dobile od vlade tozadevna vprašanja.

BIVŠA FRANCOSKA CESARICA V INDIJI.
Pariz, 30. dec. Bivša francoska cesarica Evgenija se 8. jan. vkrcja v Marzilji in se odpelje v Indijo.

SKRIVNOSTNI MAJORJEV UMOR.
Berolin, 30. dec. Dognali so, da je major Schönebeck umorjen. Sodijo, da je zapletena v umor tudi majorjeva žena. Schönebeck je bil priljubljen med častniki, a rodbinske razmere niso bile najboljše.

Za kabaretni večer »Ljubljane« so v predprodaji vstopnice v »Unionovi« trafiki in v trafiki g. Soukala pred škofijo. Za vse one, ki kupijo vstopnice v predprodaji, bodo rezervirane mize in so mize zaznamovane na vstopnicah. Vstopnice so po 1 K.

MOHORJANI!
Spominjajte se »Narodne šole« v Št. Jakobu v Rožu!
Darove sprejema upravništvo »Slovenca.«

Učenca
išče večja trgovina na Dolenjskem. — Ponudbe pod »Dolenjsko 100« na upravništvo »Slovenca«. »22 10-7

Somišljeniki, preskrbite, da pride »Slovenec« z novim letom v vse gostilne, v katere zahajate!

2958
Zadruga mesarjev in sušilcev naznanja vest, da ji je
Ivan Černe
podnačelnik
prominul dne 29. t. m. ob 10 uri zvečer,
Pogreb pokojnika bode dné 31. t. m. ob 3 uri popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta 29., k Sv. Križu
Ljubljana, dne 30 dec 1907.

2979
Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nepozabni soprog, oziroma oče. stari oče in stric, gospod
Ivan Černe
vulgo Škerjan
mesar, posestnik in meščan ljubljanski
včeraj, dne 29. decembra, ob 10. uri zvečer, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 62. letu starosti izdihnil svojo blago dušo.
Pogreb dragega rajnika bode v torek, dne 31. decembra, ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta št. 29.
Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.
Blagega rajnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.
V Ljubljani, 30. dec. 1907.
Žalujoča rodbina.

Usem cenj. gostom, odjemalcem prijateljem in znancem kot vsem bivšim naklonjenim posestnikom letovišča Grand hotela „Triglav“ v Bohinju kličevo hvaležni in prisrčni
„Prosit novo leto“
proseč blagohotne naklonjenosti udana 2970 3-1
Poldka in Aug. Zajec
restavracija pri „Zajcu“
Ljubljana, Sodnijske ulice 6.

Veselo in srečno novo leto
želim vsem svojim cenjenim naročnikom, prijateljem in znancem in se priporočam za enako zaupanje i v bodoče.
Velepoštovanjem 2971 2-1
Anton Breskvar
ključavničarski mojster
Florjanske ulice 9 Ljubljana.

Dva mizarska pomečnika in enega vajenca sprejme takoj v trajno delo Frano Babnik, Studenec št. 9. Posta Dev. Mar. v Polju. 2972 3-1

Kolodvorska restavracija (Josip Schrey).
V torek dne 31. decembra
velik Silvestrov koncert.
Sodeluje sl. godba pešpolka kralj Belgijcev.
Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 60 vin.
K obilnemu obisku vabi velepoštovanjem
Josip Schrey, restavrater.
29 5 1-1

Ravnokar je izšel
priljubljeni in koristni
KOLENDAR
za 2790 10-9
kmetovalca
1908
Uredil dež nadzornik J. Legvart III. zelo popolnejši letnik z vsebino:
Kratek opis umne živinoreje; zlata pravila o živinoreji, krmiljenje goveje živine in prašičev.
Razno perotinarstvo, mlekarstvo, preiskovanje mleka, boleznj mleka. Obdelovanje travnikov, naprava in osuševanje travnikov, umetna in naravna gnojila. Sadjereja, naprava sadovnjaka.
Vinoreja, priprava dobrega vina. Kmetiški zakoni Hmeljarstvo. Merjenje lesa, prerač. v kile, orale in hektarje. Kalendar, sejmi in še mnogo drugega.
Vežan je letos v posebno močno platno.
Cena s pošto K 1-80
Naroča se pri
Ivanu Bonaču v Ljubljani.
Vsled prihranitve dragega povzeta se naj znesek naprej dopošlje.
Noben vesten gospodar naj ne bo brez tega potrebnega koledarja.

C. kr. oblastveno potrjeno 20 104 9
učilišče za krojno risanje
Franja Jesih
Ljubljana, Stari trg št. 28.
Dobl se tudi kraj po životni meri.

Oprava
za trgovino z mešanim blagom,
že rabljena, se želi kupiti. — Ponudbe na upravo lista. 2960 2-2

Gostilna „pri Slonu“
(Žumru) v Kranju
se odda s 1. majem 1908 v
najem.
Več se izve pri lastnici **Tereziji Gogala v Kranju.** 2984 2-1

Ivan Bulz, gostilničar in mesar Mirna, Dolenjsko sprejme takoj v pouk 15 letnega 2981 3-1
fanta v pouk
zmožnega pisanja in računstva, pod ugodnimi pogoji. Sprejmo se tudi taki, ki so se že nekaj časa vadili te obrti.

Sprejme se za takoj **več mizarskih in ključavničarskih pomočnikov**
v tovarni za hišno orodje (Hausgeräthe-Manufaktur) **barona Rothschilda v Višnjigori.** 2978 2-1

Koncert pevske zveze moravskih učiteljev.

vršil se je včeraj v veliki dvorani »Uniona« z resnično sijajnim uspehom. Petdeset pevcev z izvežbanimi grli, kompaktnimi glasovi, krasno discipliniranih, očaralo nas je, očaralo pravim, z idealno dovršenim prednašanjem pesmi, ki nudijo vse težkoče, kar si je misliti mogoče v moškem zboru. Vse je šlo tako gladko, neprisliljeno, z občudovanja vredno lahkoto, da človek ni utegnil in ni mogel se odtegniti neodoljivi sili efekta celokupnosti posamičnih skladb in nasledovati detajle kompozicij. Mogočni fi do najmilejšega pp je v vseh glasovih enakomerno opiljen, kar omogočuje dirigentu popolno obvladavanje pevskega materijala na eni in na drugi strani pevcev, da točno sledi intencijam dirigentovim. In v osebi g. prof. Vacha imajo ti idealni pevci voditelja, na kojem moramo občudovati način dirigiranja, globokoumno pojmovanje in interpretiranje kompozicij, koje je originalno. Pred leti smo čuli Križkovskega »Utopljenko«, izvajano od »Smetane« iz Plizna, včeraj od »Zveze« in tu je bila prilika opazovati različno nterpretacijo in jo primerjati. Vsekakor je bilo včerajšnje prednašanje originalnejše in izrazitejše. Ta »ah« mi ostane večno v spominu, strese dušo in srce . . . In to je prof. Vacha »ah«. Dalje bi v zboru »Ti samostanski zvonovi« končni pp, posnemajoč pojemanje zvonov ne mogel biti boljši in dovršenejši kot je bil sinoči. Mojrski, z absolutno točnostjo bil je izvajan zbor »Dar za ljubezen«. Primanjkovalo bi mi prostora, ko bi se hotel baviti s podrobnostmi, saj bi težko kje zasledil točko, o kateri bi se mogel drugače izraziti kakor ugodno. Z jedno besedo, imeli smo po dolgem času zopet v Ljubljani odličn pevski zbor; oko se je radovalo ob taki lepi disciplini, vsak je bil na svojem mestu in vselej se je zopet povrnil na isto in med izvajanjem je vse s skrajno napetostjo opazovalno migljaje in geste dirigenta. Uho se je divilo krasoti glasov in kompozicij ter izvirnemu pojmovanju in prednašanju. Hvaležni pevcem in njih dirigentu, častitamo iz srca bratskemu narodu češkemu za ta zbor z željo, da bi se kmalu zopet videli. »Zveza slovenskih učiteljev« poklonila je zboru lepo diplomu. Izročil jo je prof. Vachu predsednik g. Luka Jelenc in mu zašepetal nekaj na uho, česar ni bilo razumeti. Obisk je bil prav dober in vendar smo pogrešali ljudi, ki bi bili lahko še zasledili ostale, čeravno ne številne prazne stole. Sosebno umestno bi bilo, če bi se bila koncerta udeležila korporativno naša pevska družva, da bi čula, kaj je petje in da bi jim ti pevci povedali, koliko časa so se vstrajno in požrtvovalno urili predno so nastopili zmagonosno pot po svetu. Aplavz očaranega občinstva je bil ogromen. Toliko resnične navdušenosti je malokdaj opazili. Češki učitelji so se zahvalili občinstvu s tem, da so dodali moravsko himno »Moravenko, jak si krasna!«

Po koncertu se je vršil v veliki dvorani »Uniona« komers, pri katerem je sviralu družvena godba. Naval občinstva je bil velikanski. Navdušeno je pozdravljaj češke peve učitelje g. profesor Štrifof, povdarjajoč, da so s svojo disciplino vzor slovenskim pevcem. V slavnostno razpoloženje je zanesel politiko ljubljanski župan Ivan Hribar. Gospod Hribar je najprej ocenjeval lepo petje zbora moravskih učiteljev, harmonično zborovo celoto in se spominjal prav po nepotrebnem pohodov Žižkovih Husitov, ki so po Hribarjevem mnenju ponosno peli »Kde domov moj«. Gospod Hribar je pravil, da je med češkimi poslanci mnogo nians — kakor so v zboru pevcev razni glasovi — a kakor se v zboru izlivajo posamezni glasovi v lepo celoto, tako poslanci češkega naroda skupno pojo češko politično narodno pesem. Napil je Čehom — učiteljem Slovencev. Gospod Hribar se je tako zopet pokazal kot netaktnega župana. Kaj so neki poslanci imeli opraviti z moravskimi učitelji in njihovim koncertom. Gospod Hribar bi bil lahko pustil vsiljivo svojjo politiko ob strani, in to tembolj, ker so v zboru moravskih učiteljev zastopane razne struje in ne samo Hribarjeva husitska vojska. Gospod župan si je deruto v češkem taboru upal ljubljancem predstavljati za harmonično celoto ter je izražal željo po politični skupnosti slovenski. Take besede se čudno slišijo od moža, ki nosi krivdo, da je bil nekaterim ljudem radi njihovega političnega prepričanja odvezet kruh! Tak mož naj bo o skupnosti tiho! Z neodkritosrčnimi ljudmi ni mogoče nobene skupnosti. Tudi ranjki Žižka se je ogibal neodkritosrčnih ljudi. Hribar bi pri skupni slovenski pesmi k večjemu prav nemuzikalično zagrešil disakorde. Ljubljanskim Slovincem se je zahvaljeval na sprjemanju in velikem obisku koncerta predsednik pevske zveze moravskih učiteljev gospod Dovernčel, ki je izjavljaj: Polet v Ljubljano je naša tretja umetniška pot. Prva pot nas je vodila v širno nemško državo, obiskali smo Lipsko, Draždane, Berolin, Norimberk. Na drugi poti smo zopet bili poklicani v najbolj muzikalično mesto, v Lipsko. Sedaj pa smo pohiteli na jug k bratom Slovincem in Hrvatom. Že naprej smo se veselili dohoda med vas, a bratski sprejem je nadkrilil vsa

naša pričakovanja. Slovani slove po svojem srcu, po svojih idealih, a vse presega slovanska pesem. Gospod župan je omenil harmonijo. Da bi bila harmonija vsaj med slovanskimi narodi, da bi dosegli vsaj to harmonijo, da se slovanski narodi med seboj sprizjajzijo. Govornik je zahvaljeval vse faktorje, ki so pripomogli k uspehu koncerta, v prvi vrsti se je spominjal zaslug gospoda Pavla Gorjupa, ki je bil z moravskimi učitelji v pismeni zvezi.

Ob himni »Naprej zastave slave«, katero je sviralu družvena godba, so češki učitelji vstali in tako pokazali ljubljancem, kako se časti narodna himna.

Kvartet »Glasbene Matice« je zapel par pesmi, ko je pa zapel kvartet čeških učiteljev, je vse občinstvo imelo en občutek: da smo Slovenci v pevskem prednašanju še jako zadaj.

Danes zjutraj so se češki učitelji odpejlali v Trst. Koncert v »Unionu« je tudi v materijelnem oziru izbornu vspeel. Dohodka je bilo nad 2000 K. Češki pevci so jako hvallili akustiko »Unionove« dvorane. O Veliki noči potuje »Pevska zveza moravskih učiteljev« v Paris, Marziljo in Nico. Na potovanju bo tri tedne. Zbor ima naučenih 50 zborov in ima vsakih 14dni skupno skušnjo.

ZBOROVANJE UČITELJEV. DRUŠTVO ZA ZGRADBO UČITELJSKEGA KONVIKTA

šteje, kakor je na včerajšnjem občnem zboru tega društva poročal tajnik, 48 pokroviteljev, 389 rednih in 250 podpornih članov. Število slednjih se je skrčilo, deloma iz nasprotstva do učiteljske organizacije. Blagajnik g. Dimnik poroča: Lani je društvo zaključilo s premoženjem 43.513 K 15 v. Letos znašajo obresti lastnina društvenikov in darovi dobrotnikov 5.326 K 40 v., zapuščina Travnova 10.379 K 92 v. Po odbitih izdatkih ostane okroglo 15.000 kron, čista gotovina znaša torej, če se prišteje lansko premoženje, 58.500 K 58 v. C. F. J. I. ustanova se je izplačala Mariji Osana. Glavnica te ustanove znaša letos vsega skup 6.835 K. Iz tega se bodo letos razpisali dve ustanovi po 80 K. Največ dobička nesejo Janka Žirovnika »Narodne pesmi za šolsko mladino«. (Natisnilo se jih je 20.000 komadov). Dobiček teče že od 12. decembra t. l. G. Dimnik nato z ozirom na napade na društvo, češ, da je ves denar založilo v »Učiteljsko tiskarno«, pove, kje je denar naložen in pokaže hranilnične knjige, torej so tozadevni napadi na društvo neosnovani. V sled tega predlaga Kebej odboru zapuščino. Sprejeto. Izvoli se stari odbor: Jakob Furlan, predsednik; Luka Jelenc, I. podpredsednik; Ignac Križman, II. podpredsednik; Jurij Režek, tajnik; Jakob Dimnik, blagajnik; odborniki: Gärtner, Gangl, Schechark, Sijane. Na vrsto pridejo predlogi. Gre se za sklep odborov, da naj se zgradbo »Učiteljskega konvikta«, katerega sta obljubili podpirati ljubljanska mestna občina in dežela, počaka, dokler se zgradbeni kapital izdatno poveča. G. Križman želi, da bi se z zgradbo takoj pričelo in tako najlepše proslavil 60letni vladarski jubilej cesarjev in bi se v novem poslopiju lahko praznovala 50letnica »Zaveze«. G. Dimnik je iz finančnih pomislekov nasproten. G. Gangl predlaga, da naj se jamejo za konvikt nabirati na deželi prostovoljni doneski, vsak mesec n. pr. po 2 K. Tako bi lahko v treh letih s 144.000 kronami lahko že zgradili svoj »Učiteljski dom«. Drugi dvomijo, da bi šlo s prostovoljnimi doneski. Konečno se na predlog g. Dimnika sklene stvar prepustiti odboru, da o njej razmišlja in svoječasno poroča.

DEŽELNO SLOVENSKO UČITELJSKO DRUŠTVO

v Ljubljani je včeraj zborovalo v »Narodnem domu«. Poročilo predsednikovo (g. Režek) je bilo zelo kratko in klavrno, ravnotako g. Furlanovo. Glede na izboljšanje učiteljskih plač se namreč ni ničesar doseglo, ker deželni zbor ne posluje. Na predlog Žirovnikov se bodo vršili skupno z učiteljskimi 4. letnika učiteljski večeri. G. Šega nato pravi, da učiteljsvo visi med Scillo in Karibdo. Napade od svojih starih, odkritih nasprotnikov lahko mirno vtaknemo v žep, drugače pa je, če napadi pridejo iz naše srede same. Nekdo — najbrž g.

Kraševc — je v »Slovenskem Narodu« napadel »Učiteljsko tiskarno« in »Učiteljskega Tovariša«. Pravi, da smo pudelni in vladni hlapci. To pa ni res, kajti svetovnoznano dejstvo je, da kranjski učitelji stojijo na vrhu odločnosti. Da pa »Učiteljski Tovariš« hodi prava pota, to nam izpričuje njega elegantna pisava in g. Gangl, ki nam je za to najboljši porok. Kraševc, ako te je kaj moža, oglas se tu med nami! Na poročilo blagajnikovo pripomni g. Likar, da je iz tega razvidno, da društvo nima najmanjšega premoženja. Niti 10 vinarjev udnine nihče ne plača. Nato predava g. učitelj Pesek iz Štajerskega. O njegovem hujškovalnem govoru poročamo na drugem mestu. Gg. Maganje in Kaboj menita, da bo »Narodnosocialna zveza« lahka stvar. G. Pesek obljubi, da prihodnjič prinese seboj pravila za to izobraževalno zvezo. Nato se izvoli sledeči odbor: Režek, Jelenc, Furlan, Rapé, Škulj, Likar, Gregorin, Likoar.

»ZVEZA SLOV. PEVSKIH DRUŠTEV.«

je imela včeraj ob 10. uri dopoldne v dvorani »Glasbene Matice« v Ljubljani svojo V. redno skupščino. Otvori jo podpredsednik dr. Ravnihar, ki upraviči odbor, zakaj da se ni skupščina vršila v Trstu. Predseduje pa skupščini, ker se je odpovedal predsedništvu profesor Štrifof, ker je bil preobložen z drugimi posli. Tajnik Dragotin Šebenik obširno poroča o društvenem delovanju. Sej je bilo deset. Poklonilo se je društveno odposlanstvo 19. majnika 1906 pesniku in pisatelju Stritarju, sprejelo 24. junija 1906 koroške Slovence, udeležilo se odkritja Vilharjevega spomenika dne 12. avgusta 1906. Zanimivo je predaval društveni pevovodja g. M. Hubad o izboljšanju petja z ozirom na izgovorjanje. Počastilo je društvo 19. decembra 1907 velezaslužnega skladatelja Antona Foersterja s podoknico, drugi dan mu je pa poklonila društvena deputacija srebrni venec. Tajnik naglaša, da v društvi ni dovolj discipline. Ostro graja brezbržnost društev. Blagajnik Drazil poroča, da je imelo društvo 567 K 67 h dohodkov, 508 K 65 h stroškov, članarine so plačala društva 321 K 20 h, premoženje znaša zdaj 868 K 91 h. Blagajnik naglaša, da so društva glede na vplačevanje jako malomarna. Izmed 41 pevskih društev, ki so v »Zvezi«, je plačalo članarino samo 17 društev. Nanovo sta pristopili dve društvi. O stanju, delovanju in o potrebah posameznih društev poroča upravitelj evidence Slavoj Lebar. Več pevskih zborov ni podalo poročil. V zvezi je 895 pevcev. — Po kratki debati, ki se je udeležil Rus iz Kranja, dr. Tuma, profesor Štrifof in pevovodja Hubad se sklene, da se poročaj o delovanju pevskih društev od 15. septembra do 14. septembra. O ustanovitvi pevskih šol poroča Rus iz Kranja. Predlaga, naj bi se ustanavljale pevske šole po onih krajih, kjer so na Slovenskem srednje šole, in sicer v Trstu, Idriji, Kranju, Novem mestu, Celju in Mariboru. Bile bi naj te šole podružnice »Glasbene Matice«. Profesor Štrifof pravi, da se je proučavalo to vprašanje že v »Glasbeni Matici«. Tudi ministrstvo želi, da bi se to izpeljalo. Zvezin pevovodja Hubad: Vprašanje sega globoko v temelj pevske organizacije. Res, da se uče v takih šolah otroci, a iz njih postanejo izurjeni pevci in pevke. Ta organizacija je tako potrebna, da se tekom deset letij raztegne prav do juga Dalmacije. V Gorici krasno in z lepim uspehom dela šola. V Novem mestu je prav dobro uspevala šola. Prekiniti je morala vsled obstrukcije v deželnem zboru. Spomladi se vrše posvetovanja glede na to, da se zopet otvori. V Kranju je stvar precej lahka. Rus je prav dober pevovodja. Prevzel bi pouk v teoriji, gospa profesorjeva Pirmatova za glasovir in za solo-petje. Tudi v Idriji so ugodna tla. V Celju je zbrala učiteljica Moosova nad 40 deklic in dečkov, kjer jih v »Narodnem domu« že drugo leto poučuje brezplačno. Na Primorskem nam je upoštevati Trst. V »Narodnem domu« bi se že dobil prostor za šolo. Tudi možiči so na razpolago. Poučeval bi teorijo in petje učitelj Engelmann, glasovir Šincelj, ki je popolnoma usposobljen. Mladina bo gotovo rada sodelovala. Ljubljancini že radi plačajo članarino, blizu pa ne prihajajo radi, če ni ravno kakega prepeva ali prepira. Zato so tudi občni zbori »Glasbene Matice« slabo obiskavani. Sporazumno z

»Glasbeno Matico« naj bi priredila »Zveza« tečaj za pevovodje. Dobro bi bilo, da bi se udeležili tudi mladi gospodje takih tečajev. Predavalo naj bi se več dni, in sicer o metodi pouka, o glasbeni teoriji, metodika začetnega pouka v petju. Pravilno izgovorjanje slovenskega jezika in deklamacija. Studije slovenske glasbene literature. Predavanje o harmoniji in kontrapunktičnih skladb. Najmanj en teden bi bil potreben. Pevska društva naj goje petje. Manj je takih pevskih društev, ki zamenjavajo pevske s pivsko. Če jih je še kaj, je boljše, da se napravi z njimi konec. Sklene se, da podpiraj »Zveza« »Glasbeno Matico« pri ustanovitvi pevskih podružnic in razmišljaj in sklepaj o ustanovitvi tečajev za pevovodje. Določitev časa in kraja za prihodnjo redno skupščino se prepušča »Zvezinemu« odboru. S 6 proti 12 glasovom se odkloni predlog predsednika »Zvona« Zirkelbacha, da bi se priredila skupščina ob razvitju »Zvonovega« praporja 29. junija. Rezko je ugovarjal dr. Tuma: Naš prapor mora biti delo v šoli za povzdigo slovenske pesmi. Ne smemo združevati veselice, ki so namenjene širokim masam, s kulturnim delom. Zaman je ugovarjal »Zvonov« predsednik ljubljanski občinski svetnik Zirkelbach, češ, da se »Zvonov« prapor razvije 28., skupščina bi naj pa bila 29. junija. Sklene se, da ostane letni prispevek neizpremenjen. Prične se volitev predsednika. Ker izjavi profesor Štrifof, da nikakor ne sprejme predsedništva, se preloži skupščina na popoldne ob treh. Popoldne se konstatira, da je zastopanih na zborovanju 16 društev. Po daljši debati, v kateri ostro biča dr. Tuma po nemškem liberalizmu običajni sofitizem, da se vsak boji dela, ki je za ljudstvo, ki vleče plačo na mesec. Obžaluje, da pridejo glede na predsedstvo samo Štrifof, dr. Ravnihar in Drazil, Nato obdela vsakega posebej in naglaša, koliko dela da ima. Odločno se brani prof. Štrifof. Predsednik je Glasb. Matice« in piše učno knjigo. Dr. Ravnihar pravi, da je v štirih odborih, kjer ga potrebujejo. Tudi Drazil se brani. Kot blagajnik »Zveze« veselo deluje. Dr. Tuma apelira na dr. Ravniharja in pravi med drugim: Odvetnik dobi časa kolikor hoče. — Dr. Ravnihar izjavi, da se klanja apelu dr. Tume. Ploskanje. Ostale volitve se hitro izvrše. Pevovodja Hubad, namestnik Pahor, osem je ljubljanskih odbornikov, in sicer: Šibenik, Rapé, Drazil, Novak, Lebar, Sturm, Zirkelbach; izvenljubljanski odborniki so: dr. Tuma za Gorisko, Caherl za Štajersko, Cotič za Trst, Stangl za Koroško, Rus za Kranjsko, pregledovalca računov pa Knific in Golob. Nato se na predlog pevovodje Hubada izvoli za častnega člana »Zveze« ob njegovi 70letnici gospod Anton Foerster. Zirkelbach pravi, da je bil zjutraj pravzaprav odklonjen njegov predlog s 7 proti 9 glasovom. Dvignili so proti roke tudi, ki niso imeli pravice, da glasujejo. Predsednik dr. Ravnihar: Pravico glasovanja imajo tudi odborniki. Dr. Tuma: Predlog je bil odklonjen. Naj se torej popravi v zapisniku številka 12 z 9. Pridejo časi, ko se sploh ne bodo stvaljali taki predlogi. Sturm predlaga, naj dobe pevci, ki delujejo deset let, srebrni, oni pa, ki delujejo petnajst let, zlat znak, kar imajo hrvaška in češka pevska društva. Dr. Tuma: Take premije so znak nazadnjaštva. Največje darilo pevcu je, da nastopi pri prireditvi. Danes je faktično tako, da je sram akademično izobraženih mož, da bi peli poleg pripravega moža, ko prilezejo v IX. razred. V VII. razredu nimamo nobene, da bi pel. Z zlatimi križci ne privabimo nobenega hofrata v naš krog. Če imamo mladino, pustimo starino. Feldstein nekaj zagodrdnja v ozadiju. Ne čuje se, kaj da govori. Samo to je razumeti, da pripoveduje nekaj od vun metanja v »Unionu«. Dr. Ravnihar in Hubad: To ne spada sem. O tem se ne govori tu. Feldstein umolkne in lepo molči do konca. Sturm umakne svoj nujni predlog in želi, da sklepa o njem odbor. Sturm umakne tudi drugi svoj predlog, da naj bi izposlovala »Zveza« pri vojnem ministrstvu, da sodelujejo vojaške godbe pri prireditvah društev po nekaterih stvarnih pojasnilih »Zvezinega« pevovodje Hubada. Ker je dnevni red izčrpan zaključil predsednik dr. Ravnihar skupščino.

FRANC JOZEFOVA granka voda.

C. kr. privileg. občna zavarovalnica v Trstu

ASSICURAZIONI GENERALI

ustanovljena leta 1831, se priporoča za zavarovanja proti

tatinskemu vlamu

blagajn, zalog blaga, pohištva ter sploh vseh vrednosti.

Zavarovanih je pri tej družbi proti tatinskemu vlamu nad 2500 najodličnejših denarnih zavodov monarhije, med temi nad 150 hranilnic, posojitnic, javnih uradov ter bank na Kranjskem.

Glavni zastop v Ljubljani, Sv. Petra oesta šte. 2, v lastni hiši.

Jako ugodni zavarovalni pogoj!

Podružnica v Spljetu.

Delniška glavnica: K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

prporoča promese na kreditne srečke . . . à K 18.—, 2. jan., glavni dobitok K 300.000

„ „ srečke reg. Donave à K 10.— „ 2. jan., „ „ K 140.000

„ „ zem. kredit. srečke à K 5.50 „ 7. jan., „ „ K 100.000

Vse tri promese skupaj samo 32 kron.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga po 4 1/2%, vloge na tekoči račun proti 30dnevni odpovedi po 5%.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond: K 200.000.

Razpis cerkvene zgradbe.

Razpisuje se

zmanjševalna dražba za zgradbo nove župnijske cerkve v Dolu pri Hrastniku

na dan 8. prosinca 1908, in sicer ob 9. uri dopoldne v župnišču v Dolu. Načrti, proračun in stavbeni pogoji so na ogled v župnijski pisarni v Dolu od dne 23. decembra 1907 nadalje.

Oddala se bodo le posamezna dela, ako bodo okoliščine le količkej ugodne, in sicer so proračunjena:

1. Dninarska in zidarska dela na	70847'51 K
2. Tesarska dela na	6524'74 "
3. Krovna dela na	1000— "
4. Kamnoseška dela na	5864— "
5. Kleparska dela na	2145'64 "
6. Podobarska dela na	2460— "
7. Strelovski na	450— "
8. Mizarska, ključavničarska, steklarska in barvarska dela na	8363— "
9. Tlakerska dela na	3836— "
Skupaj	101490'89 K

Cerkveno-stavbeni odbor v Dolu,

dne 23. decembra 1907.

Anton Veternik

župnik in načelnik stavbenega odbora.

2944 3-3

Oglarji,

ki znajo kôpe delati, dobe takoj trajno službo. 2926 3-4

Vprašanja naj se naslove na gozdno oskrbnništvo barona Lanna, Grünau, Almtal, Gorenje Avstrijsko.

Prima trboveljski in dolenski

Kosovni premog
Srednokosni premog
Orehovni premog
Gruščni premog

po najnižjih cenah — na cele vagoni po premogokopnih cenah — priporoča lastnik premogokopov J. PAULIN, glavna zaloga premoga v Ljubljani, Nova ulica št. 3. 2737 5

IVAN KREGAR

pasir in izdelovatelj cerkvenega orodja in posode

se priporoča velečast. cerkvenim predstojništvom v obilna naročila ter si usoja naznaniti, da se nahaja njegova

delavnica

odslej na

Elizabetni cesti

blizu samestana oo. jezuitov in nasproti jezuitov. 565 3

Radi inventure

se prodaja vse vrste blaga globoko pod nabavno ceno.

Posebno še: 2943 6-4

Kožuho, jopice za dame in koljerji, kakor tudi kožuho, sako za gospode, kožuhi za mesto in potovanje.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Glavni trg 5.

Popolna oprema za novorojence, otroško perilo

za vsako starost v zalogi

priporoča znana trgovina perila

C. J. Hamann, Ljubljana.

Perilo lastnega izdelka.

1870 ustanovljeno 1870.

Sprejemem takoj bolj priletno

kuharico

katera je zmožna samostojnega gospodinjstva. 2953 3-3

J. Krašovic, trgovec, Jesenice, Gorenjsko.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

ZA BOŽIČNA IN NOVOLETNA DARILA

najprimernejše knjige leposlovne, umetniške in druge vsebine ima v zalogi „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani. Zaloga je tako izbrana in mnogovrstna, da bo ustrezno vsem potrebam; tudi za mladino je preskrbljeno v vsakem oziru.

Poleg knjig imamo veliko izbiro

umetniških slik z okvirjem in brez okvirja;

slike so deloma razstavljene v velikem prodajalniškem in pisarniškem lokalu poleg stolne cerkve.

Ogleda si jih lahko vsakdo brez vsake obveznosti;

na zahtevo se razkažejo tudi slike, hranjene v skladišču.

Istodobno priporočamo novosti domače zaloge:

Malo življenje. Povest. Spisal dr. Franc Detela. (Ljudska knjižnica IV. zvezek.) K 1.—, vez. K 1'90. — Reči smemo, da ni kmalu kaka slovenska povest vzbudila toliko zanimanja kakor ravno ta; izobrazenec jo bo čital z istim zanimanjem kakor priprosto ljudstvo. — Opozarjamo samo na ocene slovenskega časopisja.

Knjigovodstvo. I. del. Spisal Ivan Podlesnik. Cena lično vezani knjigi K 3'20. Knjiga obsega vse potrebne vzorce in tabele, ter odgovarja popolnoma današnjim zahtevam. I. del je tudi sam zase celota in se deli v štiri pododdelke: „Knjigovodstvo za društva“, knjigovodstvo za „čebelice“, knjigovodstvo za mladeniče in „knjigovodstvo za gospodarje“. Za društva, trgovce, obrtnike, sploh za vse tiste, ki imajo samostojno gospodarstvo, dalje za one, ki se hočejo hitro in temeljito priučiti knjigovodstva, je knjiga neobhodno potrebna.

Kobzar. „Jeposlovne knjižnice“. V. zvezek. Izbrane pesmi Tarasa Sevcenka z zgodovinskim pregledom Ukrajine in pesnikovim življenjepisom. Prevel Jos. Abram. Cena vezane knjige K 3'60. Taras Sevcenko je največji maloruski pesnik. Ker je živel s svojim narodom, je tako spoznaval in spoznal njegovo dušo popolnoma. Zato pa veje skozi vse Sevcenkove pesmi pristni narodov duha, katerega je znal pisatelj spojiti mojstrski z umetnim pesnjenjem. Ta knjiga — nekaka antologija Tarasa Sevcenka — je ena najboljših slov. knjig kar jih je izšlo v zadnjem času v tem okviru in je želeli, da si jo omislijo najširši krogi slov. občinstva, kajti po njej bodo se približali našemu bratskemu maloruskemu, do sedaj večini še zelo maloznanemu narodu.

Društvenim in drugim zborom

za uporabo pri zabavnih večerih in drugih prilikah priporočamo dva nova venčka narodnih pesmi; kot prvega navajamo:

Mešani in moški zbori I. zvezek. Uglasbil Jakob Aljaž. Cena 60 v. Gotovo bo ta zbirka našega najbolj priljubljenega ljudskega skladatelja vsem krogom in za vse prilike dobrodošla. Obsegala bo v celoti 9 moških in 9 mešanih zborov; škoda le, da moremo to leto izdati vsled preoblegla dela v tiskarni samo šest zborov in sicer tri mešane in tri moške. Drugi zvezek te zbirke bomo izdali kakor hitro nam bo mogoče.

Zbori so deloma na novo uglasbeni, deloma so pa drugi natis že več let razprodanih „14 zborov“, ki so našli vsestransko priznanje.

Venček narodnih pesmi za mešan zbor. Uglasbil Alojz Mihelčič. II. zvezek. Cena 50 v. Založila „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani. — Tudi to zbirko bodo naši zbori s prav dobrim uspehom porabili. Skladatelj pozna pravi ljudski posluš in ima v tem pogledu veliko zalogo; upamo, da nam poda v svoji marljivosti še marsikaj porabnega. — Dobi se tudi še „Prvi venček“ te zbirke za isto ceno 50 v.

Spillmanove povesti. XIII. zvezek. „Boj in zmaga“. Kdor ima kake prejšnje zvezke te priljubljene pripovedne zbirke, bo rad sprejel tudi to novo povest. Poleg Krištof Šmidovih spisov je to najboljša mladinska pripovedna zbirka v slovenskem jeziku. Cena XIII. zvezku je 60 v, vez. 80 v.

Cerkvenim zborom priporočamo:

»**Litanije presvetega sroa Jezusovega.**« Za ljudsko petje zložil Anton Foester. Op. 73. Tretji po cerkvenem molitveniku popravljeni natis. 40 v in pa: Lavretanske litanije Materje Božje. Za ljudsko petje zložil Anton Foester. Op. 17. Tretji po cerkvenem molitveniku popravljeni natis 40 v. Oba zvezka sta porabna za mešane, kakor tudi samo za ženske in samo za moške zbere. Rodila jih je živa potreba, ker nimamo Slovenci še nobenih litanij zloženih po novem cerkvenem besedilu. Poje jih lahko vsak tudi manj izvežban zbor; da so pa kljub svoji lahkotni in priprostosti pravi umotvor, nam jamči ime velezaslužnega gospoda skladatelja.

Znani slovenski skladatelj č. g. Kimovec piše: Ni mi treba zgubljati besedi o vrednosti teh — sicer preprostih, pa umetniško zamišljenih skladb. — Le na lepo gradacijo v harmoniji in napevu pa tudi v besedilu naj opozorim.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

C. in kr. dvorni založnik in papežev dvorni založnik 1000 52-7

lekarnar Piccoli, Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Salmijakove pastile, preizkušene, olajšujejo hripavost in kašelj, razkrajajo sliz. 1 škatljica stane 20 h, 11 škatljic stane 2 kroni.

Železnato vino vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, blede in slabotne otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Ena polliterska stekla. 2 kroni. Poštni zavoj s 3 steklenicami K 60 franko zaboj in poštnina.

Tinktura za želodec je želodec krepilno, tek vzbujajoče, prebavo in odprtje telesa pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vin.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

»**Antirreumon**« najboljši, bolečino ga-seče sredstvo proti trganju in podobnim revmatičnim bolečinam. 1 steklenica stane 50 h.